

Naujienu Antroji Dalis

NR. 402

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATūros DRAUGIJOS LEIDINYS

XIV. METAI

SONĖ TOMARIENĖ

MEŠKOS IR MES

3

Gražioji blondinė

Parkų meškos socialiniu požiūriu yra skirstomos į dvi rūši: 1) įnamės, t.y., besisukinėjančios po stovyklas ir aplink vieškelius, kur žmonės gyvena ir važinėja, ir 2) tikrosios laukinės. Tikrosios laukinės gyvena kalnuose, toli nuo žmonių. Jei kurios ir nusikrausto į slėnį, tai kiūto miškuose ir prie žmonių neina.

Įnamės būtų galima suskirstyti užsiėmimo atžvilgiu į tris skyrius: 1. stovyklautojos — tos, kurios lankosi stovyklose, gaudo valgius ir valo atmatų dėzes; 2. atmatų degintojos, kurios į stovyklas kaip ir nesilanko, o daugiausia tupi prie laužų, kur suvežamos deginti visų stovyklų atmatos (prie šitų atmatų deginimo ateina ir didieji milžinai — lokiai "grizliai", kurie niekados į stovyklas neužsuka); ir 3. pakelių elgetos. Tos elgetos, panašiai kaip Lietuvos berankiai ir bekojai, sėdintieji prie kryžių ir bažnyčių durų, sėdi pakeliais. Pamačiusi automobilį atlekiant, tokia meška kiūtina į kelio vidurį, stabdo jį ir reikalauja išmaldos. Bet dauguma jų tik stovi ar sėdi, rankas ištiesusios, pakely. Žinoma, pravažiuojantieji negali atsispirti tokiam elgetiškam vaizdui, sustoja ir šeria meškas, nors tai griežtai draudžiama, nes čia daugiausia pasitaiško sužeidimų ir automobilio sugadinimų.

Kartą grįžome iš vaikštytynės po kalnus. Iš tako įsukę į kelią, pamatėme iš miško išlendant didelę rudą mešką. Sustojome po medžiu ir žiūrime, kas bus. Atvažiavo automobilis su vyru ir dviem moterim. Vyras automobilį sustabdė ir pats iššoko laukan, norėdamas mešką nufotografuoti. Moterys irgi norėjo pakliūti į fotografiją kartu su meška. Todėl, atsidariusios automobilio langą, pradėjo mešką vadinti, kad prieitų arčiau. Meška buvo tikra elgeta, kvietimą suprato ir paklusniai atkrūpštino prie automobilio. Moterys papozavo su meška, bet atlyginti už tai jai nenorėjo ar neturėjo kuo. Bet meška buvo kitokios nuomonės: jei gerumu neduoda, pati pasiims. Nesulaukusi nieko nukrintant, ji įkišo leteną pro atidarytą langą į automobilį ir pradėjo grabalioti po vidų. Kvailos moterys manydamos, kad meška jų siekia, nesiskubino, o gal bijojo, daryti lango, tik sugriebusios laikraštį, mušė juo meškai per nagus. Meška, gal manydama, kad laikraštis valgomas, o gal žaisdama, įkišo ranką iki peties į automobilį ir, begriebdama už laikraščio, su nagais nuplėšė visą priekinės sėdynės atlošo apmušalą, kad visos vatos išlindo laukan. Vyras pradėjo rėkti, kad moterys neerzintų meškos, nes ji jam visą automobilį sudraskys, bet jos, susitraukusios kampe, tik žviegia — mat, bijo ištiesti rankos langui užsukti. Vyras pats priejo ir suplojęs rankomis nubaidė mešką. Tada pamatė meškos padarytą žalą ir apibarė moteris. Jos tylėjo, nes suprato, kad galėjo ir blogiau baigtis. Ar galima šitą mešką kaltinti? Moterys pačios mešką prisiviliojo, o paskui laikraščiu mušė. Meškai gi — visur tik valgis vaidenasi.

Tos elgetaujančios meškos neišnyks tol, kol automobilistai pakelėmis stos ir jas šers. Ir senės motinos atsiveda savo vaikus ir juos įpratina paklėse elgetauti.

Tikros laukinės meškos vis dar nebuvo sutikę. Jos kažkaip daugiau ir bijojome. Atrodė, kad įnamė vis jau jaukesnė, o ta laukinė — galas žino, gal labai baisi!

Kartą kuprines ant kukšterų užsimetę, išvykome į taip vadinamą Ledyno Briaunos (Glacier Point) aukštumą, kur praleidę pora dienų miškų takais vėl grįžome slėnin.

Kelio atgal buvo apie 10 mylių. Ant spyglių ir dyglių per naktį pasivartę, ankstutėliai pašokome ant kojų ir smagiai leidomės pakalnėn, sustyrusius kaulus miklindami. Darbais buvome pasiskirstę: H. nešė kuprinę, o aš vedžiau kelią. Mano pareiga buvo taip pat pamatyti paukščius, išvardinti gėles ir stebėti pėdas.

Kokią mylią ar dvi paėjėjus, ir pranešiau:

— Meškos pėdos!

— Kur nueita?

— Pirmyn. Mes sekame jos karštomis pėdomis.

Praejome dar pusmylį. Ir vis tos pėdos prieš mus. Atrodo šviežutėlės, tik ką įspaustos.

— Atrodo, kad mešką jau baigiame prisivyti. Jei prieky nebus išsukusi iš tako, turėtumėm jau pamatyti.

— Tai kaip dabar? — susirūpino H. — Nei turiu ginklo, nei lazdos. Gal tik akmenį, kokį didesnį...

— Nei imk akmenį, nei ką. Mes būsime taikūs, gal ir ji mums nieko nedarys.

— Bet jei susitiksime vidury tako?

— Tai pasitrauksime į šalį ir ją praleisime. Čia jos tėvynė, o mes tik atėjūnai, tai turime būti mandagūs.

Takas vingiavosi kalnuota atkriauše. Mudu ir kalbėtis nustojo. Tik susitarėme, kad, jei prisieitų mešką susitikti, mes sustosime, sustingsime ir nei kalbėsime, nei judėsime. O žmonių, žinoma, nėra aplinkui per kelias mylias, tai pagalbos nei negalvok šauktis.

Takelis staiga užsisuko, aplenkdamas išsikišusią uolieną. Ašėjau prieky, sekdamas taką. H. sekė iš paskos, karts nuo karto sustodamas ir užrašų knygutėn pasižymėdamas įdomesnę augalą, uolų sudėstymą ir panašius dalykus. Vos tik prasukau uolą, prieky, už kokios penkiolikos žingsnių — meška!

— Štai ji! — sušnibždėjau.

Kaip buvome susitarę, vietoje sustingome. Aš tik nuleidau pakelti žengti koją, o H. pieštuką su knygute.

Meška stovėjo šonu nusiukusi ir mūsų dar nebuvo pamačiusi. Pasistiepusi ant paskutiniųjų kojų, kaip jos nesant pavojaus dažniausiai vaikščioja, ji šniukštinėjo krūmą, ieškodama kokios valgomos žolės ar uogos. Buvo didelė ir puikiai nuaugusi. Bet nuostabiausias buvo jos plaukas. Nebuvo nei juoda, nei ruda, kokių daug buvome matę, bet auksiniai geltona, tikra Titiano blondinė. Plaukai net žibėjo, tokia atrodė sveika ir švari. Mudu ir baimę užmiršome. Tik žiūrėjome į žvėrį, tikrai vertą miškų karalienės karūnos.

Tuo tarpu gal vėjelis dvelktelejo, o gal jos jautri ausis išgirdo smėlio grūdėlį sugurgždant po mūsų batais, — meška grįžtelėjo ir pamatė mudu.

Jos veido išraiškos neužmiršiu niekados! Akys išsiplėtė, burna prasižiojo, rankos nuleipo — visa išvaizda rodė didžiausią nuostabą. Dievulėliau, kas gi tie keisti padarai? Nejaugi žmonės! Medeinė viena tik žino, ką jie mano daryti!

Taip keletą sekundžių žiūrėjome vienas į kitą, nepajudėdami, nekrustelėdami. Meška pirmoji nebeištvėrė: apsisuko, davė šuolį pirmyn ir pasileido visomis keturiomis bėgti taku žemyn, šalin nuo mūsų. Dar minutę kitą matėme, kaip juokingai kubuldavosi jos auksiniais gaurais apžėlusios kiškos ir šviesiojo juodos papadės. Ir tuojau pradingo už medžių. Rodos, kad ir nebūta, tik dvasios pasivaidentą. Tik apvalios, lyg vaiko, pėdos, su dailiai išspaustais pirštais, rodė, kad nebuvo tik dvasia, bet gyvas sutvėrimas.

Tas jos nustebimas ir išgastis mus kažkaip net sugraudino. Tas didelis ir stiprus žvėris, kuris vienu letenos smūgiu galėtų mus kaip grybus į šalį išvartyti, toks taikus ir romus, kad bėga lyg bailus zuikutis... negalvodamas nei savo teisių ginti, nei kokių ginčų varinėti...

Eidami tolyn, dar kokį pusmylį vis matėme bėgusios meškos pėdas, paskui įsisukusias iš tako ir pranykusias žolėse.

Prisiminė man matytas piešinėlis skautų laikrašty: skautų vadovas su skautukais susitinka miške mešką su meškiukais. Meška ir vadovas stovi akis išsprogdinę, nustebę ir išsigandę prieš vienas kitą, o skautukai kaip voveraitės kopia į vieną medį, kai tuo tarpu meškiukai jau susirangę kitame...

Prisiminė ir tos baisiosios pasakos apie meškas, jų žiaurumą, plėšrumą. Ir suabejojau tomis pasakomis. Suabejojau ir neva tikrais atsitikimais, kur žmonės dėl savo gyvybės su meškomis kovėsi, kur mūsų protėviai barzdočiai su meškomis galinėjosi... Gal ir kovėsi, gal ir galinėjosi, bet tegu man niekas daugiau nebesakys, kas pirmasis pradėjo peštynes. Niekados nepatikėsin, kad meška.

Šitas mūsų susitikimas su laukine meška buvo mums nepaprastai svarbus. Iki šiol mūsų vaizduotė, bauginusi mus ir dažnai net sulaikiusi nuo iškylų į nuošalesnes vietas, kur nei kelių, nei žmonių, kur bet kada gali susitikti laukinį žvėrį, net didįjį milžiną grizlį, dabar mūsų jau nebetrukdytų. Brangi vaizduotė, taip ir norėjosi pasakyti, imk gerą trintuką ir ištrink iš savo užrašų visas pasakas ir pasakojimus apie meškas ir kitų laukinių gyvulių žiaurumą ir klastingumą. Tegū būna tavo užrašų knygutė "tabula rasa", kurion nuo šiol mes patys rašysim tik tikrus įvykius ir patyrimus, o ne perdėtus bauginimus.

Nežiūrint šito gražaus nusistatymo, vis dėlto atėjo laikas, kad dėl meškų gerokai padrebėjome.

(Bus daugiau)

ŠYPSENOS

Katės su varpeliais

Lincolnshire kaime, Lake apskrity, paukšteliams suteiktas "habeas corpus", įsakant visoms katėms pasirošti po kaisiais varpelius. Tuo būdu prisnūdę paukšteliai galės pajusti iš pasaltų artėjantį pavojų ir laiku pabėgti. Kačių savininkams, kurie to potvarkio neklausys, bus skiriamos baudsmės nuo 2 iki 50 dolerių. "Žinoma, mes nieko neturime prieš kates", pasiteisino kaimo seniūnai, to potvarkio autoritai, patyrę, kad kone kiekviena šeima laiko po vieną ar daugiau kačių.

* * *

— Dirbk ištikimai ir sąžiningai po 8 valandas kasdien, ir nesirūpink. Ateis laikas, pakils i bostus, tuomet galėsi dirbti po 16 valandų kasdien ir turėti visus rūpesčius.

Šuniškas anekdotas

Iš rytinio Berlyno į vakarinį atvyko šuo. Vakarinio Berlyno šunės jo klausia, na, kaip ten gyvenimas rytiniame Berlyne? Šuo nupasakoja, kaip gera ten šunims gyventi. Mėsos pilna norma, šuns būda nevarva ir žaisti leidžia tris kartus per dieną.

— Jei taip gerai tenai, tai ko čia atvykai?

— O, norėjau kiek paloti.

Raudoni šunės danguje

Maskvos radijas paskelbė, kad sovietai rengiasi iššauti į erdves antrą šunį, vardu Alfa. Pirmasis, kurio lavonas tebeskraidė "spatniko nr. 2", yra vardu Laika. Alfa skridimui jau treniruojanti fiziologė Ada Kotovskaja, kuri ir Laiką paruošė. Maskvos radijas skelbia, kad Laikos žiniomis gyventi danguje galima.

Juokis, sukin syn!

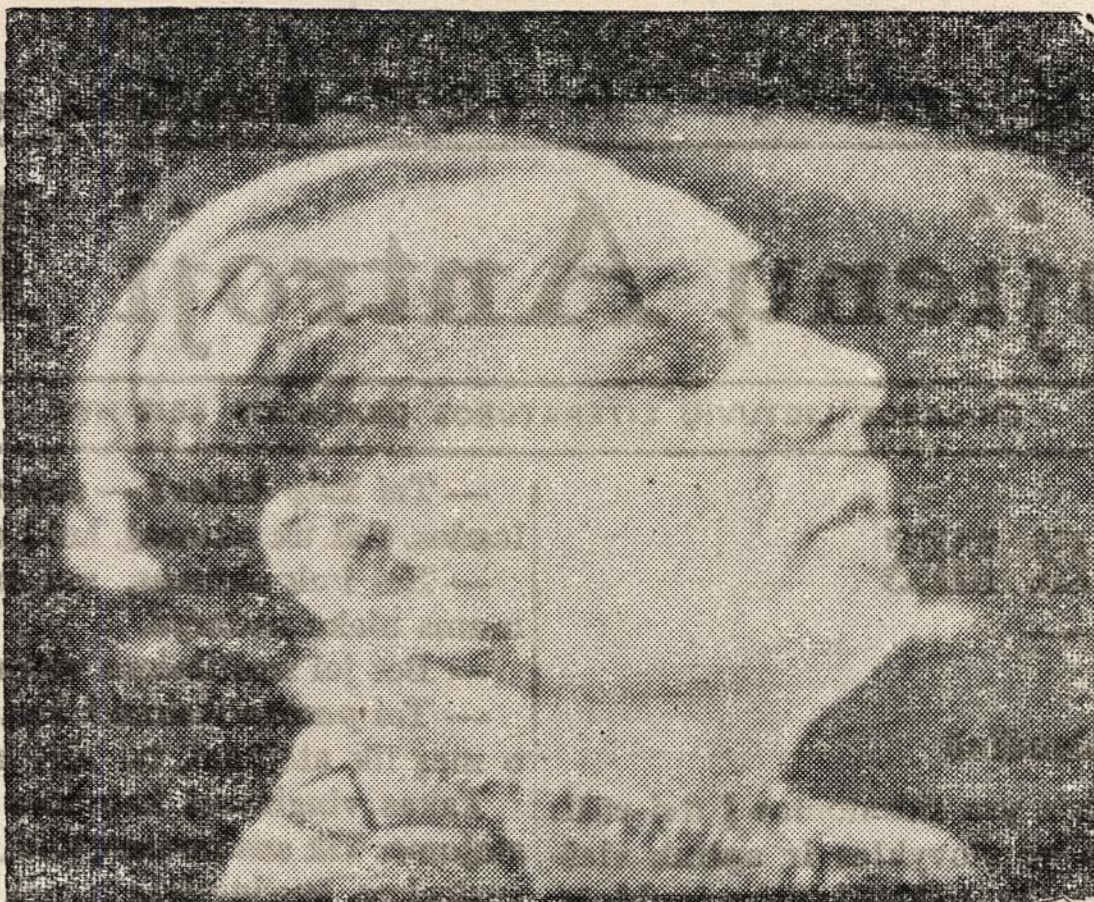
Maskva. Maskviečiams įsakoma šypsotis. Garsiakalbiai sovietų sostinės piliečiams įsako rodyti linksną veidą, pridurdam: "Šalin tuos, kurie nesijuokia!" Garsiakalbiai tą įsakymą davė pirmojo žiemos karnavalo proga, kurs čia atgaivintas pirmą kartą po bolševikų perversmo.

Višta stachanovietė

Jei tai būtų Rusijoje, tai višta būtų apdovanota mažiausiai raudonos vėliavos ordinu. Greenville, N.C. plentu greitai bevažiuodamas motoristas nē nepastebėjo, kaip užvažiavo keliu vaikščiojusią vištą, kuri nuo smūgio lyg iškula šovė per priešais atvažiuojančio automobilio priešakinį ir užpakalinį langą, ir važiuotojas pajuto tik, kaip kažkas pro jį lyg smarki vėjo srovė prašvilpė. Patyrė, jog tai buvo višta, kai pažvelgė į save. Beskrendant padėtas vištos kiaušinis buvo aptaškęs visą jo dešinįjį petį.

Baigtas gyvenimas

Crawfordsville, Ind. Vieti-

MUZIKAS ALFONSAS MIKULSKIS

Muziko Mikulskio vadovaujamas Čiurlionio Ansamblis šeštadienį, vasario 22 dieną, 8 val. vakaro koncertuos Maria High School salėje. Koncertą ruošia Chicago's BALFO skyrius. Visi kviečiami šiame koncerte dalyvauti.

nėj ligoninėj suimtas didelis sveiklas 6 pėdų, 260 svarų vyras, Leo Lamphere, 47 metų, susektas, kad jis per pastaruosius 6 metus be pertraukos gyveno tai vienoj, tai kitoj ligoninėj, gaudamas gerą maistą, švarią lovą ir šiltą pastogę. Jį ištyrę daktarai nustatė, kad Lamphere gali "savo noru" spiaudyti krauju.

Šventoji Televizija

Vatikano mieste popiežius ką tik paskelbė šventą Klarą iš Asyžiaus televizijos globėja, kadangi ji dar 1252 m. sirgdama ir gulėdama lovoj galėjusi matyti ir girdėti Kalėdų pamaldas šv. Pranciškaus bazilikoje, Asyžiuje.

Žmogus, ne garbėtroška

Dallas, Tex. Pajamų mokesčių istaiga čia gavo laišką su pridėtais 13 dolerių, kuriuos siuntėjas paaiškino siunčiąs kaip mokesčius nuo savo 1957 metų pajamų. Laiške pridurta: "Nepasirašau, kadangi beveliu pasilikti nežinomas".

Tikrai karštas kambarys

Milwaukee. Svečias skubiai išsirašė iš kambario ir apleidė viešbutį, nusiskundęs, kad kambarys taip karšta, kad negalima tverti. Nuėjus patikrinti, kambarys rastas gaisras.

Žmogui pritrūko kantrybės

Atlanta. — Joseph Waters klusniai atidavė trims plėšikams savo laikrodėlį, žiedą, 15 dolerių ir išrašė nedidelei sumai čekį, bet kai plėšikai pareikalavo, kad jis pats eitų į banką ir paimtų pinigų, žmogus netekęs kantrybės pradėjo šaukti. Plėšikai pabėgo.

Žmonės ir beždžionės

Ligi šiol žmogus įvairiems patarnavimams prisijaukino pagelbininką šunį, kurs ištikimai eina ir namų sargo, ir vaikų žaislininko, ir policijos pareigūno pareigas, naujaisiais net erdvių tyrinėtojų uždavinius. Vienas britų moksli-

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, FEBRUARY 22, 1958

Nomen estomen

Vienas japonų fabrikas, gaminęs cigarečių dėžučių didumo patefonus, skambinančius melodiją "Aš noriu sukelti pasaulinį gaisrą", neseniai nukentėjo nuo smarkaus gaisro.

Jūrininkai

Tūkstantis JAV laivyno jūrininkų turėjo atsakyti į keletą pateiktų klausimų. Pasirodė, kad tik trečdalis moka plaukti, tik penktadalis užsima irklavimu, o į klausimą, kur jiems smagiausia, 30% atsakė: "Žemėje!"

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU (MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS

Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1852

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles

Kas dieną: pirmadienį iki šeštadienio nuo 8:30 iki 9:15 ryte, ir ketvirtadienį nuo 7 iki 8 vakaro.

Sekmadienį iš radio stoties WOPA, 1490 kil. ir FM 102.3 MC. 8:30 iki 9:30 ryte.

Tel.: HEmlock 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Illinois

Skaitykite "N-nas"

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, TURĖSI RYTOJ!

TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ISTAIGOJE. Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N

4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248

(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietų. Trečiadienį uždaryta. Ketvirtadienį 9:00 ryto iki 8:00 val. vakare.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6243 SOUTH WESTERN AVE CHICAGO 36, ILLINOIS
GRovehill 6-7576

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.

4559 SOUTH PAULINA STREET CHICAGO, ILLINOIS
YArds 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2355 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
LAfayette 3-1083

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
CLiffside 4-0104

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 SOUTH 49th COURT CICERO 30, ILLINOIS
TOWnshill 3-8131-2

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
EYemarket 1-2028

DIENŲ SKEVELDROS

1.

Mielieji bičiuliai, ateiškite pagelbėti išspręsti tokią aiškiaregystę:

— B. Babrauskas str. "Premijuotasis ir nepremijuotieji" ("Draugas", 1958.2.8) rašo:

"Kasgi visų šių (romano konkursui atsiųstų, viso 9) veikalų autoriai. Vieni — tik baigę pirmąjį amžiaus ketvirtį, daugumas — sulaukę pusę amžiaus, kitas gal jau ir trečią ketvirtį bebaigęs. (Toliau mano pabraukta! J.C.) *Du literatūroje dar negirdėti vardai, du žinomi, nors dar neišleidę knygų, likę penki yra vienos, kelių ar net keliolikos knygų autoriai*".

Bepig kolegai B. Babrauskui, jis jury komisijos narys, bet man ir dabar dar neaišku, ar "Draugo" romano konkursas slapstas ar viešas?!

2.

Mesėdis. Valentiny, karnavalų metas... O publicistika — veidrodis, ir atspindi keisti 1958 m. žiemos Chicagoje reiškiniai.

Ana, praeidamas, iš netyčių minioje (žiūr. mano str. "Daulėlijo...") alkūne kliudžiau kun.dr. J. Prūnskį. Vartau "Draugą" (1958.2.6), ogi už aną prisilytėjimą išsivedęs šaukia kažkoks dr. J. Daugailis.

Prieš pat Kalėdas "įžeidžiau" Aloyzą Baroną (mat, literatūrinį "seniority" pripažinau romanui "Miškais ateina ruduo", bet ne "Mėnesienai"), o išsivedė Dr. S. Aliūnas (žr. "Spygliai").

Lyg vaikų pokštutinė dainelė, kas čia dedas? po du vedas! Ar minėti kolegų žurnalistai išsinuomojo kūnsargius? o gal, link jau Dieve, apstojo koegzistencijos dvasios?!

Beje, Dr. S. Aliūnui "nema-lonumų" pažėrė ir "Lietuvių Dienos". B. Brazdžionis atsi-klausė pėr rašytojus-redakto-rius nuomonės apie geriausias 1957 m. poezijos ir prozos knygas, ir iš 6 atsakusių 4 buvo už "Miškais ateina ruduo" ir tik 1 už "Mėnesieną".

3.

Skaitau J. Miškinio "Kaip lenkai naikino Vilniaus krašto lietuvių židinius — mokyklas" (žr. "Laisvoji Lietuva" Nr. 2/327) ir užkliūnu už sakinio:

"Nuo 1921-1925 m. Vilniaus krašto lietuviai mokytojai, susitelkę 'Ryto' švietimo draugijon, įsteigė to paties vardo Lietuvių Mokytojų Seminariją Vilniuje..."

Kaip iš tolimesnio teksto matyti, J.M. bus buvęs švietimo inspektorius. Juo blogiau, nes tikroji tiesa yra ta, kad

— mokytojų seminarija buvo įsteigta... 1915 m. rudenį. Dar galima pridurti: — pirmuoju seminarijos direktoriumi buvo buv. Respublikos prezidentas Aleks. Stulginskis.

4.

A. Gerutis po kelerių metų atsidėto darbo paruošė įdomią ir — ypač žurnalistams nuolat

po ranka laikytiną "Lietuvos Kroniką" (1918.2.16 — 1940.6.15). Dabar eina "Dirvoj", po to atskiru spaudiniu. Besklaisydamas paskutinę "Kronikos" atkarpą ("Dirva", 1958.2.16, tur būt... 6?) kažkaip pasigendu Vilniaus krašto vietovardžių tikslumo. Rašoma: Dukšto, Širvintus, Kazytiškį, Ignalino, Maišiagalos. Turėtų būti: Dūkšto, Širvintas, Kazitiškį, Ignalinos, Maišiagalos. Beje, Pogulianka (tarpstotis švenčionėlių — Pabradės ruože) oficialiai buvo vadinama Pažeimene.

Manding, turime L. Enciklopedijos išleistąjį Lietuvos vardyną (sudarė prof. dr. A. Salyš), ir netikslumų lengva išvengti.

5.

Jau esame rašę, kad Czesław Miłosz gavo mėnraščio "Kultura" premiją. Pasirodo, ans gavo ir kitą — vad. H.Naglerowos vardo — premiją — £50. Bet ne suma svarbu, čia akivaizdu pranašumo fakto patvirtinimas. Šiuosyk už visą savo kūrybinę veiklą. Jury komisija buvo sudaryta grynai iš tremties lenkų rašytojų. Premija vėl sukėlė... reakciją. Mat, Cz. M. keletą metų dirbo vad. Varšuvos režimui. Bet pasirinko laisvę ir — laisvėj atsidūręs, nenuėjo į kitą priešingybę — į dešiniąją reakciją, į dešinės dešinę, pasiliko demokratinėje kairėje, kaip ir buvęs nuo pat studento dienų. Seniau urzgė ir draugai rašytojai, bet aprimo, o dabar ir premija išskiria. Ir yra kas, nes Cz. M. yra vienas iš pačių giliųjų tremties lenkų intelektualų!

Beje, lenkai rašytojai, talkinėją Laisvosios Europos radi-

• Parduodu, Pritaikau
• ir Įdedu Naujus

moderniškus aliuminijaus langus, duris ir vasarinius tinklelius. Apdraudžiu namus, automobilius, langus, baldus ir kitus dalykus nuo ugnies, vagies ir kitokių nelaimių.

Kreipkitės, mielai noru
Jums patarnausiu.

JUOZAS SPAITIS
3261 So. Halsted St.
Victory 2-6469

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, FEBRUARY 22, 1958

jui Muenchene, išrinko 1957-ųjų metų geriausias knygas pasirodžiusias ir šia pus ir anapus geležinės uždangos. Šia pus parašytą ir išleistą kaip geriausią rado Zygmunto Zarembo (seno lenkų socialisto, kovotojo prieš nacių ir bolševikus) atsiminimus "Wojna i konspiracja" ("Karas ir konspiracija"), o anapus parašytą ir anapus išleistą — Roman Bratny "Kolumbowie, rocznik 20". Dar įdomu pažymėti, kad tremties rašytojų d-ja premijavo... vertimą (tą vertimą užgyrė ir parėmė ir kitas fondas). Tai J. Wittlino "Odisejos" vertimas.

J. Cicėnas

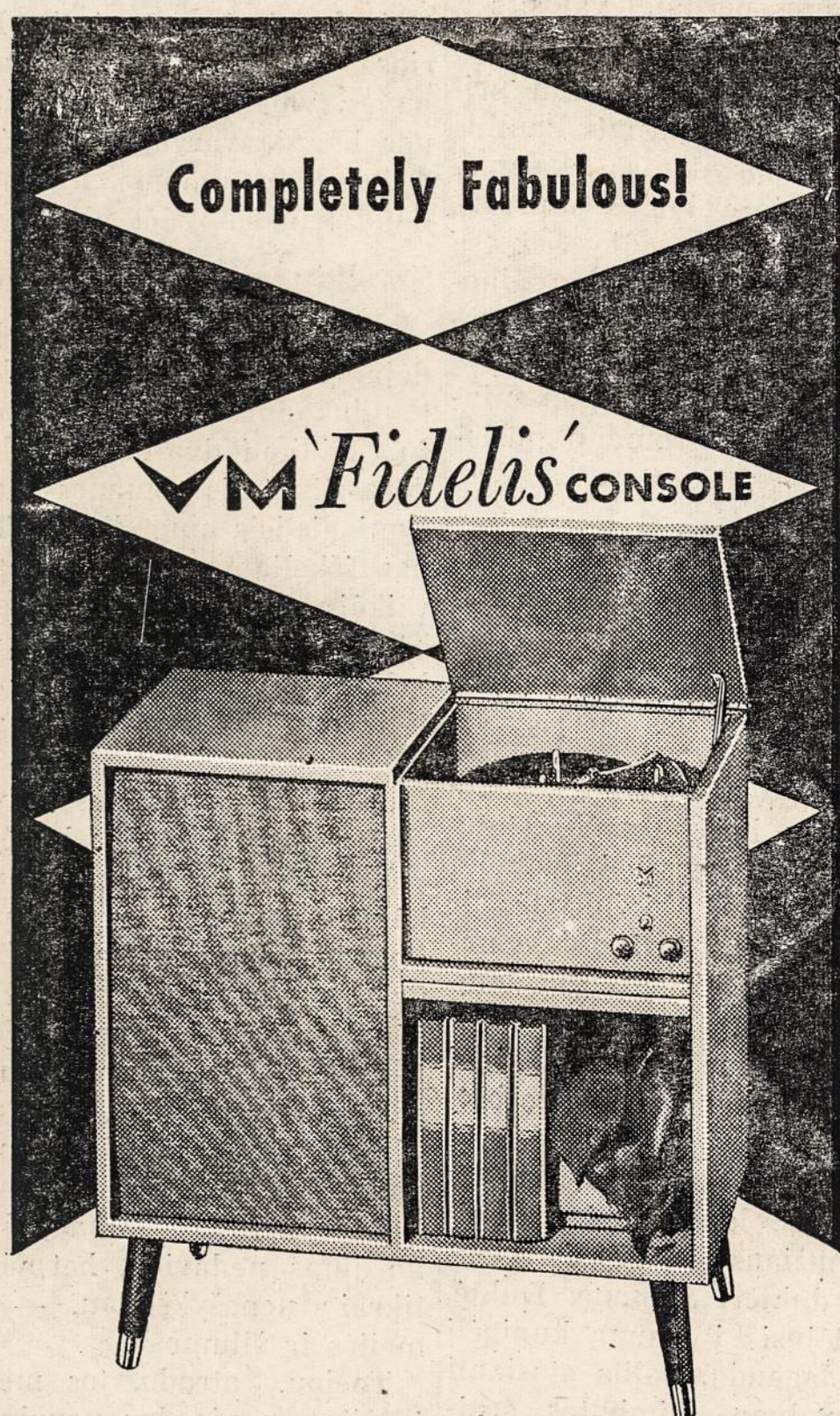
GRABINSKAS
Radijai, Fonografai, TV, HI F
NUOLAIDA LIG 1/3
vokiškiems aparatams • Vietiniai
Hi Fi, stereo garso rekorderiai.
DUODAM IŠSIMOKETINAI.
PRIMAM SENUS • TAISOM
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

Kairio knyga LIETUVA BUDO

NAUJIENOSE galima gauti tik ką iš spaudos išėjusią Stepono Kairio knygą LIETUVA BUDO. 416 didelių (6x8½) puslapių, kieti viršeliai. Kaina \$5.50

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

NOW AT GULLIKSEN

**Authentic High Fidelity Pleasure
-At its Finest!**

Now enjoy your records as never before! The multi-speaker high fidelity 'Fidelis' Console brings you ALL the music — all the true, rich tones as high and as low as the human ear can hear!

Classically-styled cabinets in Blonde or Mahogany—at the same price!

Look for the **Voice of Music**

**ONLY
\$1995**
**24 V-M
Models
TO CHOOSE
FROM**

E. A. GULLIKSEN

201 No. Cicero, Chicago

EStebrook 9-2241

Groteskiška tragikomedija Lietuvos miestelyje

Pernykštę "Draugo" premiją laimėjusio romano "Smilgaičių akvarelė" autorius Paulius Jurkus skaitančiam lietuviui yra jau pažįstamas iš mūsų nepriklausomybės laikų. Jis rašė eilėraščius, poetas, meno recenzijas, reportažus. Prieš kelis metus išleido ir pirmąjį novelių rinkinį "Pavasaris prie Varduvo". Šiandien, kada tas storulis, virš penkių šimtų puslapių apimties premijuotasis romanas, recenzento J. Gliados lūpomis tariant "lyg plačiais pečiais vyras išbrauna į knygų lentyną", būtų pravartu jį žvilgtelėti iš arčiau, apčiuopinti tuos jo plačius pečius, patikrinti ar ten autorius nebus idėjęs per daug vatos.

Iki šiol apie "Smilgaičių akvarelę" bene daugiausiai prirašė ir prikalbėjo pats Paulius Jurkus, mokydamas skaitytoją, kaip jo veikėjus suprasti, tikindamas, kad jie visi esą neblogi žmonės. Tačiau žinome, kad tik labai retas autorius sugeba savo kūriniais būti objektyvus ir su ta mintimi verčiame romano puslapius.

Daug triukšmo dėl nieko

Kas gi tuose Smilgaičiuose įvyksta nepaprasto, davusio autoriui akstiną net 500 puslapių romanui? Ogi štai kas.

Ten gyvena senas klebonas Mykolas Senkus, kuris, šalia klebonijų bei bažnyčių statymo, kooperatyvų bei bankelių organizavimo, ūkininkystės ir bitininkystės, turi didelę negirtiną ydą: kištis į kitų žmonių reikalus.

Netolimame viensėdy taipgi gyvena klebono draugas, labai jau bažnyčiai atsidavęs stambus ūkininkas Kleopas Gimbutas, kuris turi vedybinio amžiaus sulaukusią vienturtę dukterį Samanę. Duktė, išimylėjusi į jauną kunigėlį Joną Jagaudą, kalba stosianti į vienuolyną. Gimbutas, susirūpinęs šeimos testinumu, susimokęs su klebonu, ruošia visokiausius planus ir intrigas tikslu apvedinti Samanę su bankelio buhalteriu, klebono auklėtinu Julium Rumša.

Juliaus karjerai ši partija labai priimtina. Iš vienos pusės, savo meilužės gražuolės Linos padedamas, jis organizuoja vloskiausias intrigas prieš savo konkurentą kunigėlį, gi iš kitos, Gimbuta skaitinamas ir klebono laiminamas, stengiasi kaip nors užpainioti Samanę. Lina, norėdama Julijui sau laimėti, pina intrigeles ir prieš vikarą ir prieš Samanę ir prieš patį Juliją.

Kunigėlis nori, kad Samanė atitektų iš kažkur atsibasčiusiam klebono tvartų statyti meistriui Viktorui Tilvikui. Viktoras "gelbsti" ir Liną ir Samanę iš Juliaus nagų ir į jas abi "savotiškai įsimyli".

Nusveria, žinoma, Samanė. Tėvas tačiau nenori dukters už pliko Tilviko-meistrelio leisti.

Tuo laiku Lina, sužinojusi iš Juliaus bankelio seifo užrakto kombinaciją, pasiima iš ten gerą pluoštą pinigų. Apkaltinamas Viktoras, nes jis kartu su Julium gyvena. Gelbėdama Viktorą, Lina pinigus gražina. Čia paaiškėja ir nesvarios Juliaus machinacijos. Taipgi paaiškėja, kad Tilvikas nėra toks jau plikas, kaip pradžioje atrodė: jis iš geros turtingos šeimos, jo brolis kunigas! Tada Gimbutas, žinoma, sutinka išleisti už jo savo dukterį.

Visa ši tragikomiška operetė ir baigiasi vestuvėmis, kuriose ir pats autorius pasisako buvęs, valgęs ir gėręs ir jam per barzdą varvėję, ir t. t.... Taigi, kaip matome, buvo tik daug triukšmo dėl nieko.

Smulkių miestiečių plejada

Knygos viršelio aplanke leidėjai skaitytoją tikina, kad Paulius Jurkus ateina į mus su "žaidimo dvasia" ir kad "premijuotasis romanas pasižymi giedria nuotaika". Ten pat iškeliamas, kad romano veikėjų nuotykiškai esą "nuostabą sužadinantys ir dvasią pakeliantys. Už Jurkaus pakvietimą pabūti kartu su jo giedriais personažais bus jam dėkingas kiekvienas šios knygos skaitytojas", — teigia leidėjai.

Neblogesnės apie savo veikėjus nuomonės yra ir pats autorius. Jis panašiai kalbėjo prieš metus išidėdamas kišeninį tūkstantinį premijos čekį, tą patį rašo ir dabar "Drauge" savo straipsnelyje "Atsisveikinimo žodis Smilgaičiams". Savo veikėjų adresu Jurkus štai ką byloja: "Žinau, daug ko jums nedaviau, bet vieno tikrai nepašykštėjau, — tai meilės ir šilumos".

Tačiau, atrodo, tos meilės ir šilumos vis dar nepakako. Akylai perskaičiusiam romaną skaitytojui daug artimesnis ne autoriaus ar leidėjo, o vieno romano veikėjo, Justino Linkaus, savojo bažnytkaimio apibūdinimas:

"...Koks tas mūsų miestelis?! Mažas, rėdos, kepurė apvožtum, bet kaip jis prirūges, lyg kopūstų bačka; oras, atsi-prašant, neponiškas". (20)

Žvilgtelėkime į tuos "giedrius", "dvasią keliančius" veikėjus.

Kleboną Senkų P. Jurkus nori skaitytojui įpiršti energingą visuomenės darbuotoją, nusakydamas jo didelę praeities veiklą. Tačiau iš jo kalbų ir darbų romane skaitytojas tesusidaro tik priešingą išpūdį. Autoriaus visiškai sukarikatūrintas klebonas išėina smulkus, naivus žmogelis, suvaikėjęs intrigantas. Ar tinka (Tęsinys 5-me pusl.)

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar žiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET

Telefonas: Central 6-5208

KAMBARYS 1043

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 pusl. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

AMERIKOS ŽMONĖS PAGARSEJE PRASTAIS DANTIMIS,

pasakė Benjaminas Franklinas dar prieš 170 metų. Yra kas nors blogai, jei 95% vaikų jau turi išpuvusius dantis. Apie dantų ligas ir kaip nuo jų apsisaugoti vaizdžiai ir išsamiai rašo Dr. Antanas Gustainis savo naujojoje knygoje.

DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis

Geras popierius, kieti viršeliai. Knyga kainuoja \$4.00.

Siųskite čekį ar Money Orderį:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

PADĖKIME ARTIMIESIEMS LIETUVOJE IR SIBIRE

Artinasi Velykos, o mūsų artimieji neišdrįsta prašyti vaistų, aprangos, o ypač maisto, todėl susirūpinkime ir paskubėkime suteikti jiems velykinį džiaugsmą, pasiųsdami tikrai vertingus siuntinius per mūsų visiems žinomą lietuvišką įstaigą, kuri siunčia aukščiausios rūšies prekes iš Europos valstybių už žemiausias kainas iki 44 svarų. Mūsų siuntiniai pilnai apmokėti. Aukštesnėsios kainos, pažymėtos raidė S, — Sibirui.

No. 32 — \$55.65—S—\$58.00

11 sv. rūkyto kumpio
5 svarai cukraus
5 sv. kvietinių miltų
2 svarai kakavos
2 svarai bėkono
2 svarai dešros
1 sv. 13 oz. sviesto
1 sv. 13 oz. margarino
1 sv. pieno miltų
1 sv. kiaušinių miltų
1 svaras šokolado
1 svaras kavos
1 svaras medaus
15 oz. razinkų
8 oz. kepimui pulv.

No. 33 — \$30.50—S—\$32.85

20 sv. kvietinių miltų
18 sv. kiaušinių taukų
1 sv. kiaušinių miltų

No. 37 — \$48.45—S—\$50.80

Ligoniams ir Sibirui

10 sv. vynuogių cukraus
5 sv. medaus
5 sv. džiovintų vaisių
4 svarai sviesto
4 sv. kepenų pasteto
3¼ sv. vištienos
1 svaras kakavos
1 sv. šokolad. saldainių
7 oz. Jell-O
160 kubikų buliono.

No. 39 — \$26.90—S—\$29.25

10 sv. kvietinių miltų
9 sv. taukų
5 sv. monų
5 sv. ryžių
5 sv. cukraus
1 sv. 11 oz. makaronų
1 sv. pipirų
2,000 tablečių sakarino.

33 svarai angliško medžiagų \$99.30—S—\$101.80
100% vilna vyr. siutui, pilka ar mėlyna dryžos—3½ yardo
75% vilna vyr. siutui, pilka ar mėlyna dryžos, 3½ yardo
75% vilna vyr. žieminiam paltui, sunki, mėlyna ar ruda—3 yardai
100% vilna mot. žieminiam paltui, mėlyna, ruda ar žalia—3 yardai
Rayon vyr. ar mot. siutui, tamsiai, vid. ar šviesiai pilka—3½ yardo
Pamušalui šilkas 54 inch. pločio, visų spalvų—8 yardai.
Rayon Gabardine vyr. ar mot. vasariniam paltui, mėlyna, pilka, rusva—3 yardai. — Oda padams — 2 sv.

VELYKINIS IŠPARDAVIMAS—NUPIGINIMAS—\$2.00—\$2.50.

14 skirtingų 100% angliškos vilnos siutams po \$6.00 yandas. Siųsdami užsakymus raštu, rašykite aiškiai adresus ir pridėkite čekį. Darbo valandos, išskiriant šventadienius, 9—6 val.

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 West 26th St., Chicago 23, Ill., USA.

Tel.: CRawford 7-2126

SKYRIAI:

3305 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill., USA

Tel.: LAfayette 3-2021

6908 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio.

UNIVERSAL PARCELS SERVICE CO.,
1267 W. Fulton St., Grand Rapids 4, Mich.

(Atkelta iš 4-to psl.)

oriam klebonui pro langinių plyšius šnipinėti savo parapionus, stumti upėn savo (nors isivaizduota) vikarą? Klebonas pats save neblogai charakterizuoja pasikalbėjime su miestelio aikštėje stovinčia šv. Florijono statula:

"... Et, visi mes vaikai. Nors pasenome, bet dar vaikai, nieko nesuprantame, nieko nematome. Tik žaidimas ir yra mūsų gyvenimas, žaidimas Dievo garbei". (135)

Mažai ką giedresnis ir kuniželio Jagaudos tipas. Tiesa, jis rengia vaidinimus, organizuoja bibliotekas, tačiau nuo smulkių intrigėlių mezgimo ingi neatsisako. Ypač skaitytoją erzina jo iprotis apie savo parapiečius vesti kartotikas, kuriose jis surašo "intymias pastabas: žmonių ydas, kam ko trūksta". (166). Ne tiek blogai, kad jis tas intymias pastabas rašo, bet kad jomis pats tiki (kaip ir romano autorius) ir, prašytas ar neprašytas, kitiems jas skaito. Tai jau atsiduoda ne kuo kitu, kaip neskoningais pletkeliais. Teisingai pastebi Viktoras: "Keisti žmonės Smilgaičiuose. Nesistengia patys augti, bet kitą tai nori palenkti, užgniaužti, kad patys būtų didesni". (236). Samanės motinos Monikos posakis: "Vaikeliai, ne mūsų pareiga žmogų teisti!" (343) negalioja nei autoriui, nei jo favorizuojamiems veikėjams.

Nemažiau už kleboną suvaidinęs ir naivus yra ir senis Gimbutas. Jis persekioja, šnipinėja dukterį, krūmuose su šautuvu pasislėpęs, naktį jos grįžtančios laukia. Jis užkietėjęs materialistas. Nors romano gale, išleisdamas dukterį už Viktoro, pasako: "Bet aš sutinku ne dėl tavo pinigų, ne dėl giminės. Aš pirmiausia teisybę mėgstau..." (44). Tačiau kaip skaitytojas gali šiais žodžiais hepatikėti, kada Gimbutas per visą 500 puslapių romaną atvirkščiai elgėsi?

Samanės tipas pats įtikimiausias. Autoriaus pristatyta užguita, savy užsidariusi davatkėlė, kurią visi skriaudžia (nors ir jai gero norėdami), susilaukia daugiausia skaitytojo užuojautos. Jos tipas, gal būtų pats teigiamiausias, tačiau jokių būdu ne giedras, ar "dvasią keliantis".

Gražuolei Linai neigiamai pristatyti autorius tikrai nepasigaili tirštų dažų. Ji pletkauja, rašo anoniminius laiškus, duodasi papirkinėjama (ir pinigus užsikiša už kojinių!), vakarus praleidžia pas Julijų už uždarytų langinių, su Viktoru daržinėje ant šienelio, arba vachmistro bute. Štai ką ji sako Samanei apie Julijų:

"Kūdiki, kiek jis mane bučiavo! Kai tik užeidavau, tai lūpos dilte dilo! Po vakarėlių, ak, koks saldumas, milijonai pabučiavimų, nesuskaitysi". (284)

Scena, kurioje Lina vilioja Viktorą pirmą povestuvinę naktį praleisti su ja jo paties ir Samanės vestuvinėje lovoje, yra tiesiog kokti. Tačiau ir po to autorius, matyt, laikydamas skaitytoją Joneliu durneliu, "Atsisveikinimo žodyje Smilgaičiams" nori jį įtikinti, kad "Lina tikrai teigiama".

Nors autorius tiesiog iš kailio neriasi, norėdamas Viktorą skaitytojui pristatyti visiškai teigiamu personažu, tačiau šis veikėjas skaitytojo vaizduotėje susiformuoja visiškai anemiškas, eunuchiškas, be mažiausių vyriško charakterio bruožų. Visi ant jo lipa, kaip tos ožkos ant pasvirusio medžio lietuviškame priežodyje. Jis neturi ryžto nė už centą. Net ir Samanę veda ne iš meilės, o kitų įkalbėtas ir nedaug tetrūksta, kad vestuvinę naktį jai jau nusikalstų neištikimybė. Anot autoriaus:

"Viktorui kito kelio nėra. Jei atsisakys, kokia nelaimė Samanei, baisu! Visą žlugęs mągti! Lina, Julius, Lina! Vargšė ji, bet jai ne naujiena, mokės susitvarkyti. Samanės negalima palikti niekada. Reikia, reikia važiuoti". (495)

Viktoro giedriau nenudažo nė autoriaus prisipažintas veikėjo į jį panašumas: "Jis tylus ir aš tylus, ir draugystė gildo mus abu. Pasilik ir tu, Viktorai, ten toks susimastęs, užsidaręs, daryk ir toliau gerą, nors tavęs ir nesupras". ("Atsisveikinimo žodis Smilgaičiams", Drauge).

Juliaus figūra pati kontraversiškiausia. Iš vienos pusės autorius pristato jį daug kultūringesniu, negu kitus romano veikėjus: jis perka daug knygų ir jas skaito, rengia vaidinimus, gerai rengiasi, rytais gimnastikuojasi ir t.t. Tačiau kiekvienam jo geram darbui autorius atranda blogus motyvus. (Tuo tarpu, kai pas kitus veikėjus jokių motyvų jų veiksmams nieško arba duoda tik gerus.) Susidaro įspūdis, kad autorius prieš šį veikėją yra baisiai nusistatęs, kas daugelyje vietų skaitytoją instinktyviai nustato ne prieš Julijų, bet prieš autorių. Netenka stebėtis, kad Julijui ir sukraunamos visos romano intriga ugdančios blogybės.

Tai gal smulkesnieji "Smilgaičių akvarelės" personažai yra giedresni ir teigiamesni? Nieko panašaus! Štai vachmistras. "Ar jis neturėjo bankinių reikalų? Vienas nušvilpė keliolika tūkstančių, bet niekas nepasodino. Drūtas sėdi dabar kitoje kėdėje". (497) Mažo ūgio ir "truputį išlenktom kojom" žmogelis Justinas Linkus per visą romaną tik ir teplanuoja, kur kam kokią šunybę iškrėsti. Gi Samanės pusbrolis Algis dar tebėra nesutūpėjęs gimnazistukas.

Kaip matome, ne tik romano turinys, bet ir visi jo veikėjai, pačiu geriausiu atveju, teinka tik farsui arba satyrai. Jeigu autoriaus vaizduotė jį ir buvo teigiami, tai skaityto-

jams jų tokių toli gražu nesugebėj pristatyti.

Tuščažodžiavimas — būdinga Jurkaus savybė

Ne vienas amerikiečių literatūros kritikas yra pasakęs, kad net tokių moderniosios literatūros milžinų, kaip Ernest Hemingway ar John Steinbeck, kūrybai blogos įtakos yra padarę jų kadaise prakūtuos laikraštinius darbas. Ką tada bekalbėti apie Paulių Jurką? Visas šis romanas parašytas perdėm paviršutinišku reportažiniu stiliumi, dialoguose nukrypstančiu į farsą ar feljetoną. Mažai ką čia padeda autoriaus ar kai kurių recenzentų noras tokių stilijų lyginti akvareliniam tapybos būdui.

Tarpdialoginiai ir aprašomieji gabalai, parašyti beveik išimtinai esamuojų laikų, irgi skaitytoją nuteikia taip, lyg skaitytų scenai parašytą veikėlą su perdaug gausiomis dramaturgo įtarpomis, perdėtai smulkiai nusakančiomis veikėjų judesius mizanscenose. Penkių šimtų puslapių romane, kur ir taip jau gausu lietuviams rašytojams įprasto tuščiažodžiavimo ir bereikalingos butaforijos, šios įtarpas pasidaro nepakeliamai monotoniškos ir erzinančios.

Intrigą P. Jurkus mezga lengvai. Tačiau šalia šios geros jo savybės, būtina išskirti ir ryškia ydą, šią gerąją savybę nusveriančią, — saiko neturėjimą. Kada skaitytojui jau seniai viskas aišku kaip ir kokiomis vestuvėmis viskas bai-

gsis, autorius dar atkakliai ir užsispyręs velka romaną mažiausia visą šimtą puslapių. Tik tokių būdu knyga ir išėjo "plačiais pečiais". Tačiau vatos į tuos pečius autorius, pasirodo, tikrai nepagailėjo.

Pripažindami Pauliui Jurkui lengvą plunksną, sugebėjimą megzti nesudėtingą, bet skaitytoją pririšantį intrigą, kurti groteskiškus, paviršutiniškus, be jokios psichologinės gilumos personažus, bei lengvais bruožais tapyti scenovaizdį, turime tačiau konstatuoti, kad romanas nėra jo sritis.

Dailininko V. K. Jonyno viršelio aplankas prasmingas ir turiningas. Ir čia betgi knygos autorius padarė netaktą, imdamasis pats skaitytojui savo jau kelis kartus minėtame straipsnyje aiškinti jo prasmę. Tiesiog nuostabu, iš kur Jurkus galėjo taip smulkiai patirti apie savo skaitytojų lygį? Norėčiau tikėti, kad jis klįsta.

Paulius Jurkus SMILGAIČIŲ AKVARELE. Premijuotas romanas. Išleido Lietuvos Knygos Klubas, 1957. 522 pusl. Kaina \$5.00.

STANKUS Construction Co.

Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybos pastatų.

Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų. Ofiso ir namų telefonas:

PROSPECT 8-2013
7408 So. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

VISUOMENĖS MOKSLŲ, MENO IR LITERATūros ŽURNALAS

DARBAS

atstovauja žmogų, laisvą nuo prietarų ir baimės; gina kultūrą, pagrįstą humanistinėmis vertybėmis; stebi Lietuvos, išeivijos ir pasaulio gyvenimą; apjungia kūrėjus, kurių kritiška mintis ir šviežias žodis atveria skaitytojui naujus akiračius.

5410 SIXTH AVE.
Brooklyn 20, N. Y.

Išleina keturis kartus metuose. Ligi 1958 m. balandžio 15 d. žurnalą galima užsisakyti sena kaina: \$2 metams, \$5 trejiems metams; studentams—\$1.50 metams. Paskiras numeris—\$1. Norintiems susipažinti vienas numeris siunčiamas veltui.

Naujausias numeris yra didelio formato, 60 psl., naujas viršelis, 20 nuotraukų blizgančiame popieriuje. Jame rašo: K. Bielinis, A. Camus, A. J. Greimas, J. Jaks-Tyris, Step. Kaitys, J. Kaminskas, J. Kėkštas, J. Kiznis, A. Landnbergis, J. Mekas, Cz. Miłosz, J. Repečka, N. Valaitienė, A. Vienuolis, J. Vilėnskas ir kiti.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune-up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. Alyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamus duslintuvus įdedu veltui.

Nelaimių pasitaiko.

Mes pataisome.

Leiskite mums pataisyti radiatorių.

Ar reikia pagalbos?

(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 1941-53	\$8.25	Mercury 49-51	\$8.95
Chevrolet All 1937-53	8.25	Oldsmobile 6, 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-52	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	9.95	Buick 37-52	12.00

IR TAI PAT ČIA NEIŠVARDINTIEMS AUTOMOBILIAMS. Išmetimo paipą įdedama veltui, jeigu perkama kartu su duslintuvu. DARBAS ATLIEKAMAS PATYRUSIŲ MECHANIKŲ. Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmad. uždaryva.

M. Č E S A S

1934 West 59th Street

Tel.: GR 6-9136

M Ū S Ų ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Samb! Šviesa Chicagoje.
Redaguoja: REDAKCINIS KOLEKTYVAS.
Atsak. Redaktorius: J. Eglė Zabarauskaitė, 3402 S. Morgan St., Chicago 8, Ill.
METAI NR.4

Studijuojančio jaunimo memorandumas Jungtinėms Tautoms

Antradienį, vasario 11 dieną, pasipriešinimo nesusilaukė ir Valdo Adamkavičiaus vadovaujama lietuvių studentų organizacijų delegacija pasibeldė į laisvųjų pasaulio tautų Amerikoje atstovybių duris ir priminė, kad šiemet sueina 40 metų nuo to laiko, kai Lietuva atgavo Nepriklausomybę, prašydami nenumarinti Lietuvos bylos nustumiant ją į nežinomą. Buvo aplankytas JT sekretorius Hammershouldas, šios JT sesijos prezidentas Lesley Monroe, ir abiem buvo įteikta memorandumo kopija. Po to delegacija aplankė 18-kos valstybių atstovybes, esančias prie Jungtinių Tautų. Tarp kitų, buvo aplankytos Amerikos, Anglijos, Kinijos, Prancūzijos, Irano, Korėjos, Švedijos, Norvegijos ir Šveicarijos atstovybės. Visur buvo įteiktos memorandumo kopijos, ir visų buvo paprašyta laikyti Lietuvos bylą gyvą.

Užtrukęs New Yorke visą savaitę, Valdas Adamkavičius grįžo į Chicago nustebintas, kad šitas sumanymas praėjo daug geriau, negu kad buvo tikėtasi. Kiekviena audiencija (net ir pas JT Sekretorių) tęsėsi nemažiau kaip 20 minučių, ir visur šiai delegacijai buvo skirta nemažai dėmesio. Anglijos atstovybėje pasikalbėjimas tęsėsi beveik dvi valandas, kur buvo smulkiai aptarta dabartinė Lietuvos padėtis, gi Kinijos atstovybės pirmininkas net išdrožė beveik revoliucinio turinio kalbą prieš Rusiją.

Mintis, kad reikia kaip nors kelti Lietuvos bylos reikalą, buvo iškelta Jaunimo Kongrese Chicagoje. Kongreso uždaromoje kalboje Adamkavičius pasakė, kad gyvenamas momentas reikalauja eiti visais mums prieinamais būdais į viešąją pasaulio opinią, ir tuo pačiu, pasiūlė jaunimo organizacijoms, švenčiant Lietuvos 40 metų Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį, išeiti su nauju dideliu žygiu Jungtinėse Tautose.

Tuo viskas ir pasibaigė — nutilo; niekas nepaantrino Jaunimo Kongrese iškeltos minties. Adamkavičius laukė iki spalio mėnesio ir klausimą antrą kartą iškėlė pats tarporganizaciniame pasitarime, kuris įvyko Chicagoje spalio 27 dieną. Pasitarime dalyvavo visa Liet. Stud. S-gos CV, Korp! Vytis atstovs A. Mackevičius, Stud. Ateitininkų S-gos CV pirm. A. Liulevičius. Šį kartą iškelta mintis jokio

turi būti pavyzdys ateičiai, nes šis žygis parodė, kad dirbant galima šį tą ir padaryti, ir beldžiantis — galima ir sunkias duris atidaryti.

Studentų susirinkimas

Penktadienio vakare, sausio 31 d., įvyko Studentų Sąjungos Chicago skyriaus susirinkimas, kuris tarp kita ko, atsižymėjo dviem nieko bendro su turiniu neturinčiais faktais: pirma, tai kad nebuvo susirinkimams įprastas laiko gaišinimas berenkant pirmininką ir sekretorę. Prasidėjus nominacijai, pirmasis kandidatas — H. Žibas buvo susirinkimo užplotas ir buvo išrinktas. Ir antra, kad į susirinkimą prigužėjo tiek studentų, kiek kad niekad ir susirinkimus nebuvo atėję. (Net ir tie du garsūs užpėreitių metų susirinkimai, kuriuose buvo diskutuojama apie meilę bei lietuvių studentės trūkumus ir silpnybes, nebuvo tiek dalyvių susilaukę.)

Paskaitinė susirinkimo dalis prasidėjo V. Šliūpo informacine paskaita apie skautų akademikų org-ją: buvo pateikta trumpa istorinė akademinės skautijos apžvalga, pagnarinėta tikslai ir siekliai, duota santrauka atliktų konkrečių darbų visuomenės ir organizacijos ribose.

Po to sekė ateitininkų atstovo I. Budrio kalba, kuri buvo panašios apimties, kaip ir V. Šliūpo, tik daug blogiau atlikta (prelegentas kalbos neturėjo pasirašes) ir iš kurios išryškėjo tik tiek, kad ateitininkų pagrindinis tikslas yra asmenybės tobulinimas ir kad menas turi būti estetikos ir etikos junginys — ateitininkas atmėta nemoralaus turinio meną, nors ir tobulo formos.

Paskutinis prelegentas buvo R. Mieželis, kalbėjęs apie jauniausią ir neskaitlingiausią tremties jaunimo organizaciją — Santarą. R. Mieželis suminėjo 5 pagrindinius Santaros tikslus: tautiškumą, liberališkumą, demokratiškumą, humaniškumą ir visuomeniškumą, ir pabrėžė, kad Santara, gal labiau negu kuri kita org-ja, užakcentuoja lietuviybės išlaikymą. Taip pat R. Mieželis paaiškino, kad Santara nėra antireliginė organizacija ir kad santariečiai tai nėra kokie nors kurmiai, kurie rausiasi po bažnyčios pamatais su tikslu ją nugriauti, — kad Santara kaip religijos, taip ir bendrai pasaulėžiūros klausimais leidžia savo nariams laisvai apsispręsti; kad Santara nepripažįsta dogmatizmo ir neturi jokios aiškiai suformuluotos ir nelankstios ideologijos, kad Santaros tikslai gali kiek keistis laikui bėgant ir naujoms aplinkybėms išskylant. Jis paminėjo, kad Santara bando išeiti visuomenės su originaliais darbais — darbais, kuriais kitos

organizacijos dar iki šiol neužsiiminėjo. Ir baigdamas R. Mieželis ragino visus jaunuosius studentus įsirašyti į bet kurią nors lietuvių jaunimo organizaciją — nebūtinai į Santarą, — bet priklausyti kur nors lietuviui studentas turėtų. R.V.

Iš arti ir iš toli

Chicago Santaros skyrius įsteigė **Lietuviško žodžio Sekciją**. Pirmajam sekcijos susirinkimui, kuris įvyko vasario 7 d., vadovavo rašytojas A. Mackus.

Sekantis susirinkimas įvyks kovo 1 d., 7 val. vakare, pas kol. Šimanskytę (1938 S. 48th Ct., Cicero). Santariečiai nebuvę pirmoje sekcijoje, prašomi atsilankyti.

Penktadienį, vasario 7 d., Menininkų Klube, Chicago šviesiečiai turėjo savo susirinkimą, kuriame paskaitą skaitė dr. J. Bylaitis tema "Skausmo problema". Paskaitos metu prelegentas parodė keliolika nuotraukų ("sli-des") apie žmogaus galvos smegenis ir nervų sistemą. Susirinkimas buvo gausus dalyviais ir praėjo labai jaukioje ir linksmoje nuotaikoje. Buvo aptarti ir skyriaus einamieji reikalai.

Kol. Ramojus Vaitys, dabartinis Santaros CV išdininkas, neseniai Illinois Technologijos Institute gavo magistro laipsnį mechaninėje inžinerijoje. Bakalauro laipsnį yra gavęs Illinois Universitete. Taip pat kol. Vaitys buvo pakviestas dėstyti IIT mechaninės inžinerijos kursą. Sveikiname kolegą ir linkime sėkmės!

Vasario 16 proga **Pelkių Žiburėlis** savo programą skyrė lietuvių kūrybai. Programoje dalyvavo aktorius H. Kačinskas, kuris skaitė rašytojo Balio Sruogos kūrybą, — ištraukas iš "Gedimino Sapno".

Vasario 27 d. Pelkių Žiburėlio programoj dalyvavo aktorė Irena Nivinskaitė, kuri skaitys latvių moterų lyriką. Kovo 2 d. programoje aktorės Marija Lemešytė ir Ona Mironienė skaitys ištrauką iš latvių rašytojos Konstance Mikelsone knygos "Edeno Rapsodija". Pelkių Žiburėlio programoms latvių poeziją verčia poetas H. Nagys ir proza — poetė Liūnė Sufema.

Šeštadienį, vasario 15 d., 3 val. po pietų, Graham Taylor Chapel (5757 S. University Ave.) įvyko kol. H. Žibo ir A. Gudaitytės sutuoktuvės. Šaunus vestuvių pobūvis įvyko šeštadienio vakare Mickelberry's Log Cabin restorane, 2300 West 95th St., kur dalyvavo beveik šimtas žmonių. Pobūvyje visų nuotaika buvo tikrai gera, atėjus laikui nelabai norėjosi skirstytis. Visi santariečiai linki kolegoms daug laimės ir geros kloties gyvenime, ir laukia, kad jaunavedžiai, sugrįžę iš kelionės po Floridą, vėl aktyviai įsijungtų į Santaros darbus.

Philadelphijos Santaros skyrius surengė V. Kudirkos minėjimą, kuriame paskaitą skaitė dr. J. Puzinas. Po paskaitos sekė meninė dalis.

Taip pat atlikęs karinę prievolę grįžo buvęs Philadelphia Santaros skyriaus pirmininkas Rimas Kalvaitis ir vėl perėmė pirmininkavimo pareigas.

Bostono santariečiai vasario 1 d. suruošė linksmavakarį, o vasario 2 d., kol. L. Sabaliūnas susirinkusiems santariečiams pateikė diskusinę temą "Organizacinės veiklos paradoksai".

New Yorke Filisterių Santara ir šviesa surengė rašytojo J. Meko vakarą. Apie J. Meko kūrybą kalbėjo rašytojas A. Škėma, o rašytojas Mekas skaitė savo kūrybą.

Chicago Universitete įsteigtas Lietuvių Studentų Klubas, į kurio valdybą išrinkta ir kol. Vanda Gegevičiūtė.

Detroitėje įvykusiose LSS Studijų Dienose posėdžiams pirmininkavo L. Narbutis.

Santariečiai sveikina Vidą Gaškaitę ir Juozą Bandžį, sukūrusius šeimą, ir linki laimės!

Bostono Santaros skyriaus pirmininkas Vytautas Bruzgelevičius įeina į Dr. V. Kudirkos Minėjimo Komisiją.

Šiais metais žurnalo "Lituanus" (Tęsinys 7-me psl.)

Toli laike, toli erdvėj

Mykolo Vaitkaus "Mistiniame Sode"

Mykolas Vaitkus yra žinomas ne tik kaip subtilus poetas, sugebąs atauti savo eiles ažūrinėmis gijomis, gračingu muzikalumu ir paverčiančiu nuoširdumu. Iš seniau jis yra žinomas ir kaip pasakotojas memuarininkas, išgyvento atpasakojime pergyvenąs vėl visas lyrines tolumo įvykio gamas.

Todėl suprantama, kad jo neseniai pasirodžiusius atsiminimus "Mistiniame Sode" sutinkame su tam tikru pasiilgimu tos nujaučiamos, būdingos "vaitkiškos" nuotaikos, kuri turi užburti mus, knygos viršelius praskleidus. Ir nuojauta nesuklaidina. Jo atsiminimai, kurie liečia jo skaisčiausius jaunystės metus, ne atpasakoti, bet išgyventi "Mistiniame sode" su tokiu pasigėrėtinu entuziazmu, su tokiu lyriniu grauduliu, kad knyga palieka tolygų išpūdį, kurį gauname perskaičius finalinius J. Turgenovo "Bajorų Gūžtos" puslapius.

Tai nėra sielvartas dėl nebesugrąžinamo laiko, tai nėra liūdesys dėl kadaise žydėjusio gyvenimo, tai yra lyriko — išminčiaus švelnus sudiev visam tam, kas nebegrįš. Ir švelnus žvilgsnis į jaunatvės ūkanas. Ir tylus džiaugsmas pasakojime antrą kartą išgyventi kadaise išgyventus jausmus ir išpūdžius.

"Mistiniame sode" apima trijų metų laikotarpio atsiminimus. Tai autoriaus buvimas kunigų seminarijoje Kaune 1903-1906 metais.

Su pedantiškumu autorius dėsto tą seminarijos periodą dieną po dienos, sutiktą asmenį vieną po kito, išpūdžių potvynį, ir savo pastangas tapti mąstyme klieriku, ir viltis ir neviltis, ir išgyvenimą į naujo luomo gyvenimo rutiną, ir pamėgimą viso to, kas "žemės jaunuoliui" pirmomis dienomis buvo ir nauja, ir keista, ir svetima.

Mes regim lengvą autoriaus šypsnį, apibūdinant savo nesėkmes artėti į naujus draugus, ar įprasti į naujus rėmus. Ir humorą pavaizduojant daug ir daug portretų, kur su pavydėtinu taiklumu M. Vait-

kus piešia iš karto ir fizinę ir dvasinę portretuojamojo prigimtį. Ar nepereis iš jo memuarų tie portretai, pasigėrėtinai savo aprašymo maniera, i chrestomatijas, kaip pavyzdys kaip tvirta ranka nupiešti žmogaus vaizdą, kad ir jo kūno apybraižos stovėtų mūsų akyse, ir jo akių žvilgsnio dvasia taptų praregima ir suprantama.

"Štai išgyuoja, kaip geležinis svečias Mozarto 'Don Giovanni', mūsų laukiamas prof. Liaus. Puiki figūra, tik jau kiek apvaloka. Lūpos agniai sučiauptos. Akys žiūri tvirtai. Tas vyras žino savo vertę. Ir ne bet kas jį išgąsdintų", rašo autorius, o mes prabėgom imame tą citatą, kurioje prof. Liaus figūra jau nuskendusi "toli laike, toli erdvėje", stauga priartėja prie mūsų.

Kaip tie portretai, taip ir apylinkės "nature morte'ai" nebe negyvi, bet gyvybės vandeniui pašlakstyti, sudaro autoriaus prigimties dalį šių memuarų puslapiuose. Seminarijos sienos, lyg apčiuopiamos po mūsų delnu, o vakarinės lampados bažnyčioje po mūsų žvilgsniu. "Toli laike, toli erdvėj" — o priartinta iki mūsų. Ir tas memuarus paverčia meno kūrinium, išskirtinu, premijuotinu ir sektinu.

Kai kuriais subtiliais išgyvenimais ir jų dėstymu, autorius pakelia memuarus iki subtilios išpažinties esmės. Taip ataskamba mums slapčiausias, gal but sunkiausiai suvokiamas žmogaus dvasioje troškulys tapti kūrėju. Nepaprastai kilniai autorius išduoda savo brendimo slėpinius: "teko patirti ant savęs paties kas yra toji dvasinė tamsioji naktis, klaiki nežinia, speiginos audros, karštos kankynės". (pusl. 151.)

Grūdintas abejonių ugnį ir keliamas bundančių galių savo dvasioje, autorius tapo poetu. Tai atėjo viskas ne iš karto, bet po ilgoėjimo akligatviu, po abejonių, nepasitikėjimo ir vienumos. Pussl. 152 ir 153 piešia įvadą į tą blankiai nujaučiamą kūrybinį pasaulį jaunuolio dvasioje.

"Mistiniame sode" yra Mykolo Vaitkaus jaunatvės aidų simfonija, kuria autorius sukurė stebėtinai šviežią, ir žavinčią skaidrią.

Kiaulystė

Keglių čempionas Linkolnshire (Anglija) vyksta į rungtynes su vežimu, kuriuo jis vežasi kiekvieną kartą laimėtą, kaip prižą, kiaulę. Iš profesijos šis keglių meistris yra amatininkas, bet, laimėjęs 365-tą kiaulę, jis nutarė nebesiversti savo amatu ir įsteigė kiaulių ūkį.

Skaitykite "N-nas"

(Išsinsys iš 6-to pusl.)

Rėmimo Komitetas yra Clevelande. Komitete Santarai atstovauja kol. A. Vaitaitis, o studentų alumnams kol. J. Kazlauskas.

Pasiruošimai Gyvosios Lietuvybės Mėnėsiui Chicagoj vyksta sklandžiai ir eina prie pabaigos. Kovo 9 d. programoje su paskaita dalyvaus kol. J. Šmulskštys; kovo 16 d. programoje yra numatytas Vincas Trumpa; kovo 23 d. programoje sutiko dalyvauti Giedrė Gudauskienė su paskaita — "Čiurlionis kaip kompozitorius"; kovo 30 d. poetas H. Nagys kalbės tema "Naujoji lietuvių proza".

Taip pat yra numatyta šiemet išeiti ir i akademine amerikiečių visuomenę. Chicagos Universitete yra organizuojama lietuvių menininkų darbų paroda bei numatyta ir meninė programa. Visi kviečiami prie Gyvosios Lietuvybės Mėnėsio surengimo prisidėti ar tai konkrečiu darbu ar savo dalyvavimu.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMAI

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

- Paruošia paprastas ir sudėtingas (nuosavybių savininkų) mokesčių blankas.
- Paruošia algų lapus • Atlieka knygvedybą.
- Sutvarko užsilikusias knygas.

PRANAS SALEMONAVIČIUS

504 West 33rd Street (netoli Normal Avenue).
Susitarimui tel.: Victory 2-3486

Valandos: Kasdien nuo 6 val. vak. iki 10 val. vak., šeštad. ir sekmad. nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro. 20 M. PATYRIMAS; ŽEMOS KAINOS.

LICENSED SALESMAN — padeda pirkti ir parduoti Real Estate. Parūpina visokius draudimus — "insurance".

Kaip GENERAL CONTRACTOR — taiso, remontuoja būstų patalpas bei senus namus, stato naujus namus ir ofisus, perdirba krautuvų priekius, dengia stogus, tinkuoja ir atlieka visokius mūrinių, medžio ir kanalizacijos — "plumbing" darbus. Plytelės grindims, sienoms. Taisome elektrą.

PRAŠOMA TELEFONUOTI DĖL APSKAIČIAVIMŲ.

ŽIEMOS SEZONINIS IŠPARDAVIMAS

Motorola Television Special su nešiojamu staliuku \$12995

3 dal. sofa su 2 staliukais, staliuku gėrimams, 2 lempom \$24995

Vokiškos gamybos Radio FM ir trumpų bangų HI-FI pasirinkimas.

Taip pat didelis pasirinkimas naujausių ir moderniausių rakandų, TV ir radijo aparatų, veidrodžių, lovų ir kita.

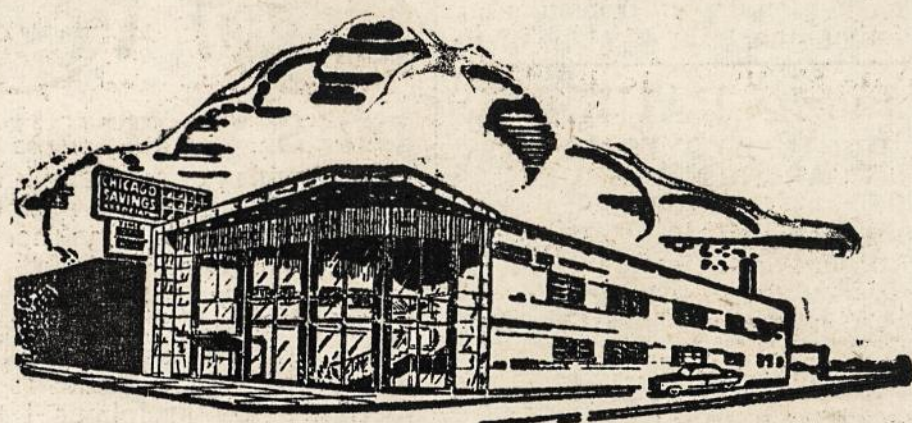
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, sav

ROOSEVELT FURNITURE CO

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Ave.

Tel.: GROvehill 6-7575

Chicago, Illinois

ATDARA: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį atdara nuo 9 iki 2 valandos po pietų.

Remiantis Chicagos Savings Bendrovės praeitimi, nuo pat jos išikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigus. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tik saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicagos Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausių įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Milijonai dolerių prieinamoms sąlygoms morgičių paskoloms perkant, statant arba refinansuojant. Lengvi išmokėjimai. (Ant tinkamų nuosavybių darome paskolas net 25 metų išmokėjimams).

Rašykite dėl informacijų.

Mūsų turtas arti \$24,000,000.00.

AŠ IR MES

DAR TRUPUTIS APIE VALAIČIŲ SUKAKTĮ

Korespondentas, aprašinėdamas pedagogų Jono ir Antaninos Valaičių 70 metų sukakties minėjimą, suminėjo daug dalykų, bet, mano manymu, praleido patį svarbiausią. Svarbiausias dalykas man atrodė paties mokytojo Jono Valaičio pasisakymas apie mokymo metodus.

Mokytojas J. Valaitis, atsakęs i kai kuriuos kalbėtojų paliestus klausimus, kiek plačiau apsisistoję apie ilgus metus jo vartotą mokymo ir auklėjimo metodą. Savo kalbos pradžioje jis pareiškė, kad uždavinys ne jis, bet visa klasė aiškinosi ir sprendė. Jis išdėstydavo uždavinio sąlygas, nusakydavo duomenis, bet vėliau taip viską sudarydavo, kad uždavinį visi spęstų. Jei klasė neįveikdavo, tai jis padėdavo, bet jis leisdavo klasei pamiklinti smegenines.

— Ne aš spęsdavau, bet mes spęsdavome, — pareiškė mokytojas Valaitis. Pasirodo, kad ši „ne aš, bet mes“ jis taikė ne tik klasė, bet ir visuomeniniame darbe. Ne jis organizavo gimnaziją, bet mes organizavome. Į tą „mes“ įeidavo visa eilė žmonių, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie organizacinio darbo.

Mokytojo pedagoginė bei metodinė sėkmė esanti pagrįsta autoritetu. Tačiau tatauoli gražu nereikia, kad mokytojas mokykloje turėtų būti valdovas, o mokiniai tik aklijo pavaldiniai. Mokytojas tiek tegalys laimėti auklėjimo ir dėstomojo dalyko darbe, kiek jis yra pajėgus sutelkti savo mokinius į sambūrį, kuriame mokytojas jau nemoko ir neauklėja, bet mokiniai su įsijungusiu į jų tarpą mokytoju mokosi ir auklėjasi. Tada išstipsta mokytojo „aš“ ir reikiiasi visų „mes“. Juo labiau šis mokytojo „aš“ išstipsta ir juo gyviau reikiiasi „mes“, tuo arčiau priartėjame prie savarankaus ir kūrybinio darbo mokyklos principų.

Mokytojas Valaitis, turėdamas galvoje praeitį ir besiklausydamas palankių mokytojo darbo vertinimų, priėjo išvados, kad jam pavykę tiek laimėti, kiek praity buvo pasėkmingi šie metodai. Mokyklų administravime Valaitis taip pat stengėsi išlaikyti principą ne „aš“, bet „mes“.

Iš patyrisio pedagogo kalbos paaiškėjo, kad „aš“ ir „mes“ problema jam seniai rūpėjusi. Su šia problema surištus klausimus jis studijavęs ne tik mokyklose, bet ir gyvenime. Mok. Valaitis tvirtino, kad Lietuvos ūkininkas, net ir Suvalkijos šimtamargis, paklaustas dėl ūkio darbų, nevertos „aš“, bet „mes“. Jis pasakys: „Mes jau pradėjome orę, arba sėją, arba linarautę“. Tik tai lietuviškas dvarininkas pasigirdavęs: „Aš baigiu valyti javus. Aš gretai kulsiu“, nors jis pats

prie javų ėmimo ar kūlimo ne piršto nebuvo prikišęs, nes darbą atlikdavo jo dvaro darbininkai — kumečiai.

— Jeigu aš, tai aš... ir viskas! Tai mano valia, mano įsakymas... ir baigta! O jeigu mes, tai visi esame prisidėję po truputiuką, — pasakė Valaitis.

Lietuviai kaimiečiai retai tevertuoja „aš“. Jų kalboje dažniau skamba „mes“. Todėl jis priėjęs išvados, kad lietuvis kūnu ir siela esąs demokratas, be vadistinių bei totalistinių įsidingojimų. Caristinių įstaių viršininkai, o ir nepriklausomos Lietuvos ministerijų, departamentų ir šiaip imonių kai kurie vadovai vartodavo „aš“. Net šeimoje buvo madingas „aš“: ne išvykom vasaroti, o „aš“ žmoną išvežiau vasaroti. Šios prasmės aidų dar ir šiandien tebegirdime Amerikoje, ypač pokarinėje tremtiniškoje lietuvių visuomenėje.

Mokytojas Valaitis yra įsitikinęs, kad „mes“ principas tinka ir plačiajai lietuvių visuomenei jos kovoj dėl mūsų pavergtos tėvynės Lietuvos. Kalbą jis baigė šiuo jam būdingu sakiniu: — „Ne aš išvaduosiu Lietuvą iš žiauriausių pavergėjų, o mes ją išvaduosime“.

Reikia priminti, kad sukakties minėjimo metu buvo perskaityti keli Jubilijatus sveikinantieji laišukai. Valaičiams laiškus atsiuntė Sofija ir Dr. Domas Jasaičiai iš Tampos, Fla., Ona ir Jonas Talalai, Jonas Senkus, M. E. Nauburas su žmona iš Chicagos, Ill. Antanas Žilinskas su žmona iš New Yorko, N.Y. ir kt.

Juozas Liūdžius iš Clevelando rašo Jonui Valaičiui:

„Prisimenu, dar neseniai buvau ketvirtoje klasėje. Su tavim tada... Akelaitis, Aleksa, bene Kasakaitis... Tačiau neprisiekčiau. Per tą 'trum' (Tėsinys 9-tam psl.)

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: akdien nuo 10 iki 12 val. iš ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus. Ofiso telefonai: PROspect 8-3229 Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadiadieniais ir sekmadieniais. Rez.: 3241 WEST 66th PLACE Phone: REpublic 7-7868

WALbrook 5-9106 — RANDolph 6-1190

DR. JONAS G. BYLA

nervų-smegenų ligos, chirurgija
104 SO. MICHIGAN AVE.
Kambarys 615
Konsultacija tik susitarus.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai: Ofisas: HEMlock 4-5849 Rezidencijos: HEMlock 4-2324 OFISO VALANDOS: Pirmadiadienį, Ketvirtadienį ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antradiadienį nuo 1-5, Trečiadiadienį tik susitarus.

Ofiso telefonai: VIRginia 7-0036 Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos: Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuviai Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-8 vakaro. Trečiadiadienį ir šeštadienį uždaryta. Ofiso telefonai: PROspect 6-3838 Rezid. telefonai: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį ir šeštadienį. 2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th CT., CICERO
Kasdien 10-12 ir 4-7 val. Trečiadiadienį ir šeštadienį tik 10-12 val.

Telefonai: Ofiso ir buto OLYmpic 2-1519

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais 12-4 val. Butas: 1634 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210 Jei neatsiliepiama šaukite KEDzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30. Daily afternoons. Val.: kasdien po pietų nuo 12-3. 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Rezidencijos: PROspect 6-4732

DR. A. MACIŪNAS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
(71-oji ir Campbell Ave.)
Ofiso tel.: HE 4-1202 arba RE 7-9700 Valandos: pirmadiadienį, ketvirtadienį ir šeštadienį 1-4 val. p. p.; antradiadienį ir penktadienį 5-8 v. v. Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700 Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštadiadienį nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

WA 5-4212 Res.: PR 6-2146

DR. ELENA MILIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
DR. ADOLFAS MILIUS
AKUSERIJA IR GINEKOLOGIJA
2656 WEST 63rd ST.
Fordon Medical Art Bldg.
Valandos: nuo 7 iki 9 val. vakaro, išskyrus trečiadiadienį ir sekmadienį. Šeštadiadienį nuo 1 iki 4 val. popiet.

Dr. Julia Monstavičius

GYDYTOJA IR CHIRURGE
10748 SO. MICHIGAN AVE.
Tel.: PU 5-6766
Nakti skambinti rezidencijon. 1653 W. 103rd St., Beverly Hills Tel.: BEverly 8-3946
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien. Išskyrus trečiadienį ir šeštadienį nuo 1 iki 4 val. po pietų.

Dr. Juozas PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12. Trečiadieniais uždaryta. Telefonai: LA 3-4949 — namu CE 3-7786

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8 Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus. Ofiso telefonai: YARds 7-4787 Namų telefonai: PROspect 6-1930 Jei neatsiliepiama viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

SATURDAY, FEBRUARY 22, 1958

Telefonai: ofiso: CLiffside 4-2896 Rezid.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Šeštadiadienį 2-6 val. popiet. Išskyrus šeštadiadienį.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 5100 SO. WESTERN AVE.
Tel.: PROspect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val.: pirmadiadienį 8-10 val. vakaro, antradiadienį ir penktadienį 6-9 v. v. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2458 WEST 71st STREET
Kampas 71 ir Campbell Ave.
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123 Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Valandos: pirmadiadienį ir ketv. nuo 5 iki 9 val. vak., antradiadienį ir penktadienį nuo 1 iki 5 val. popiet, šeštadiadienį nuo 2 iki 4 val. popiet, trečiadieniais uždaryta.

Tel.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400

Dr. Ona Vaskevičius

(VASKEVIČIŲTE)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštadiadienį 1-4 popiet trečiadiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

C. Z. VEZELIS

DANTŲ GYDYTOJAS

4645 S. ASHLAND AVE. YA 7-2246

Val.: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0741

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų. Sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžai, Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB. 2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill. Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 SO. CALIFORNIA YA 7-7381
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus. VAL.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadiadienį uždaryta). Šeštadiadienį 10 ryto iki 3 p. p.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel.: YARds 7-1829

Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso. Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treč. uždaryta. Penkt. ir šeštadiadienį 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras

MICHEL

Optometristas-Orthoptist
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įveda netikrą — artificialę aki pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai. 4654 SO. ASHLAND AVENUE Telefonai: YARds 7-6616 Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.

DR. S. VAITUSH, Opt.

Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai daroma su elektra, parodančia mažiausią klaidą. Speciali atyda kreipama į mokyklos vaikus.

VALANDOS:

Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro. Šeštadieniais iki 4 val. vakaro. Trečiadiadienį ir sekmadiadienį uždaryta. 4712 S. ASHLAND AVE. YARds 7-1373

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

pą laikotarpį kiek išgyventa. Į jaučio odą nesurašysi.

"Nepadoru, disonansas linkėti ilgai gyventi tam, kuris eina aštuntą dešimtį. Jei to palinkėčiau — nepatikėtum. Šyptelėjęs, sau tartum: koks nenuoširdus. Žurnale "US News and..." šiandien perskaičiau, kad ligoninėse pakilo ligoniams išlaidos. Tad būki, Jonuži, sveikas iki mirties dienos.

"Neimk į širdį, jei smulkiam visuomeniniame darbe nėra jaunų tave pavaduoti; jei tau, padabintam Septuaginta ordenu, vis dar tenka skubėti į posėdžius. Prisimink, kad pasaulyje niekad nebuvo tvarkos, teisingumo ir t.t."

Valė Chrolauskaitė - Barmienė iš Kalifornijos, Los Angeles, pasveikinus abu savo mokytojus, be kitų dalykų rašo:

"Ir prisimena tie brangūs laikai, praleisti Klaipėdoje, Vytauto Didžiojo gimnazijoje. Gi Tamstos, Mielas Mokytojaus, pasakymas: 'Et, tai kad Jūs, vadinasi, graibotės, kaip du grybai barščiuose' — dar ir šiandien taip maloniai skamba ausyse.

"Linkėdama Tamstoms sveikatos, ištvermės ir tvirtai tikėdama, kad Tamstų sekančias sukaktuves švėsime jau nepriklausomoje, laisvoje Lietuvoje..."

Jonas Vilkaitis iš Thompson, Conn., be kitko, rašo:

"Mielam Jonui susilaukusiam 70 žiemužėlės ir jo gerajai pusei — žmonai artėjančiai to amžiaus slenkčio tenka prisiminti ir priminti, jog tai nebuvo lengva toji kelionė, bet įdomi ir savo gerais darbais išpuošta!

Vienam ir kitam teko pralįsti pro visokias gyvenimo sukeltas audras, pykčio sukeltus sūkurius, ir kartu pasigėrėti ir pasigrožėti viltingomis prošvaistėmis, taip pat gyvenimo sūkuriose gimusiomis.

Nelengva išauginti sodrų, našų, kūrybingai nusiteikusių atžalyną, kokį judu turita, ir kuriuo ne tik judu galite džiaugtis, bet ir kiti gali juo didžiūotis ir būti patenkinti. O čia abiems judviems likimas taip palankiai nusišypsojo, kad iš savo atžalyno jau susilaukėte net atžalėlių. Juk tai gyvenimo palaima, kartu ir džiaugsmas ir malonus rūpestis.

O kur dar judviejų giliai įspaustos pėdos visuomeniniame darbe ir paliktos mūsų kultūros dirvoje! Nei viena, nei kita jokiomis gyvenimo sukeltomis dulkėmis nebus užklota; daug kas ir ilgai gyvai prisimins, kad tai judviejų kultūros dirvoje nueiti, kietai sutrepti takai!

Ir yra kam apie tai prisiminti! Be savo atžalyno išugdėte mūsų jaunimo šimtus, kurie dabar taip pat savais darbais nėra svetimi kultūros dirvonuose".

Dr. M. Devenis ir jo žmona

Negerai sujungta

Viena sena ponija iš Göttingeno (Vokietija) pastebėjo, kad jos telefonas neskamba, bet užtat loja šunytis. Paaiškėjo, kad telefono laidas per klaidą buvo sujungtas su... grandine, prie kurios buvo pririštas šunytis. Kai tik kas nors mėgino paskambinti, tai šunytis gaudavo elektros srovės smūgį ir imdavo loti.

Ekspertai

Sovietų vyriausybė pakvietė oficialiam vizitui iš Saudi Arabijos 5 žemės ūkio ekspertus. Šis pakvietimas sukėlė didelio susirūpinimo, nes dykumų karalystėje yra tik keturi šitokie ekspertai, prižiūrintieji Ibn Saudo rūmų sodą, bet ir tie patys... amerikiečiai.

Pervėlai

Bostone leidžiamo "Record" žurnalo vyriausias fotografas turėjo padaryti voverės ir katės nuotrauką. Voverė ir katė gyveno pas vieną seną poniją ir — jos pasakojimu — buvo labai susidraugavusios. Bet, kai fotografas nuvažiavo šios "draugiškos" porėlės fotografuoti, tai rado tik vieną katę, kuri išrodė labai stora ir patenkinta. Paaiškėjo, kad katė prieš pusvalandį buvo suėdusi savo "draugę".

A. Devenienė iš Waterbury, Conn., be kitų dalykų, šitaip rašo:

"NAUJIENOSE paskaitėme apie Jūsų gražų Jubiliejų, ir pasidarė liūdna, kad mes visa tai praleidom. Bet klaidas atitaisyti niekad ne vėlu, todėl priimkite mudviejų širdingiausius linkėjimus ir pelnytą pagarbą už Jūsų taip gražiai keliaujamą gyvenimo kelią.

"Visada skaitome ir sekame Jūsų raštus. Rašykite daugiau. Mažai tokių kilnių plunksnų. Visur tik aš..."

Ponia Antanina Valaitienė gavo iš Petrutės Liudžiuvienės laiška, kuriame, be kitų dalykų, yra šios mintys:

"Mielą Ponia, mano jaunystės drauge, ir aš noriu pasveikinti Jus, įmest ir savo žodelį gėlę į tą didelę gėlių girliandą, kuria Jūs buvote apsupti savo mylinčios šeimos, draugų ir visuomenės narių.

"Malonu buvo skaityti spaudoje tiek gražių prisiminimų bei atsiliėpimų apie mūsų mielus prietelius Valaičius. Džiaugiuosi, kad visuomenė Ju spagerbė dar einant Jums šios žemės keliu, — esant gyviems ir dvasinių jėgų pilniems. Visa, kas buvo apie Jus parašyta spaudoje, yra teisinga ir neperdėta. O apie Jūsų charakterį net ir aš galiu kukliai prasitarti — abu buvote kilnūs, draugiški ir jautrios širdies.

"Šiandien, vseikindama Jus, dėkoju Jums už tą gražią nepamirštamą Jūsų draugystę iš mūsų praeities laikų".

Mokinsys

Trečiadieniais pagal susitarimą.

Paskubėkite išsiųsti giminėms ir draugams siuntinį -- DOVANĄ VELYKOMS

Package Express & Travel Agency, Inc.

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.

Tel.: INGERSOL 7-6465, INGERSOL 7-7272

(Licensed by USSR)

Siųsti galima tik naujus daiktus; (medžiagas, drabužius, maisto produktus, vaistus, siuvamas mašinas, akordeonus ir t. t.).

Siuntinių pristatymas garantuotas, o taip pat gavėjo parašu. Visos išlaidos įskaitant muitą apmokama firmos kontorose. Kiekvienas siuntinys apdraustas.

Siuntiniai adresatams pristatomi laike 2 mėnesių, oro paštu laike 8—10 dienų.

Klijentų patogumui firmos įstaigose yra didelis pasirinkimas ir įvairių rūšių prekių prieinamomis kainomis.

Firma atidaryta kasdien, o taip pat sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro.

Newarko įstaiga sekmadieniais uždaryta.

MŪSŲ SKYRIAI:

78 Second Avenue NEW YORK 3, N. Y. 121 S. Vermont St. LOS ANGELES, CAL. 832 N. 7th Street Philadelphia 23, Pa.

OREgon 4-1540 DUNKirk 5-6550 WALnut 3-1747 11601 Jos Campau Ave. 651 Albany Avenue 312 Market Street

DETROIT 12, MICH. HARTFORD, CONN. NEWARK, N. J. Townsend 8-0298 Chapel 7-5164 Mitchell 2-2452

3741 W. 26th STREET, CHICAGO 23, ILLINOIS Crawford 7-2126

DIDŽIAUSIA SU 25 METŲ PRAKTIKA SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA,

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

1313 Addison Road (Cor. Superior & E. 71st St.) CLEVELAND 3, OHIO Tel.: UT 1-0806

Ellis Building, Room 10 409 West Broadway SO. BOSTON 27, MASS. Tel.: AN 8-8764

Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į Lietuvą ir visas Rusijos sritis, siuntėjui apmokant muitą čia.

Dabar galima siųsti iki 44 sv. jeigu siunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis 15" x 15" x 12". Oro paštu galima siųsti iki 22 svaru.

Maisto kartu su drabužiais siųsti neleidžiama. Taip pat neleidžiama siųsti vartotų daiktų.

Toliau gyvenantieji paketus siųskite mums paštu arba per Railway Express. Siuntinį surašę ir perpakavę, mes 24 val. bėgyje pranešime, kiek kainuoja persiuntimas.

Mūsų įstaigoje galima gauti medžiagų ir kitokių prekių pigiomis kainomis.

ISTAIGOS TARNAUTOJAI LIETUVIAI.

Greitas ir mandagus patarnavimas, įkainuojame prieinamomis kainomis. Siuntiniai pilnai apdrausti. (Siunčiame su INTURISTO LICENZIA).

Jūs įsitikinsite, kad per mus siųsti paketai greičiausiai pasiekia gavėją.

(Skelbimas laikinas — malonėkite išsikirpti adresą!)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

su iš anksto apmokėtu muitu ir 100% garantuoti

NAUJI DAIKTAI, MEDŽIAGOS, ODA, VAISTAI, MAISTO PRODUKTAI

Geriausioji rekomendacija mums, tai daugelis tūkstančių klientų visame Jungt. Amerikos Valstybių krašte

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 So. State Street, Chicago 4, Ill.

Ar esate matę mūsų puikų medžiagų (vilninių, sintetinių, medvilninių), odų, skepetaičių, kojinių, etc., pasirinkimą?

Mūsų firma turi savo atskirą sutartį su Inturistu Maskvoje nuo 1947 m.

Nemokamai vieta mūsų klientų automobiliams pastatyti. Telefonas: WAbash 2-9354 Reikalaukite naujų katalogų.

Mes išsiunčiame Jūsų siuntinius tiesiai iš Chicago ir pristatome kiek tik galima greičiau.

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

Apie dail. J. Pautieniaus parodą

Praėjusį šeštadienį Čiurlionio Galerijoje (Jaunimo Centre, 5600 So. Claremont ave.), buvo atidaryta dail. J. Pautieniaus apžvalginė paroda. Išstatyta 40 kūrinių. Išleistas 24 psl. katalogas su 12 reprodukcijų ir M. Šileikio įvadu.

Nežiūrint gausybės parengimų, susijusių su Vasario 16-tos minėjimu ir nepaprasto šalčio, parodos atidaryman atsilankė arti šimto žmonių. Parodos atidarymą pravedė L. A. M. Klubo ir A. L. Dailininkų S-gos pirmininkas Z. Kolba. Jis pakvietė pasveikinti bei pasakyti keletą žodžių Čiurlionio Galerijos direktorių Miką Šileikį, Čiurlionio Galerijos liaudies meno direktorių Antaną Rūkštelę, L. Rašytojų Dr-jos pirmininką Benį Babrauską, kun. Kubilių, J. S. ir poetą Petrą Babicką. Visi tarė gražų, kultūringą žodį apie meną ir pasveikino dail. J. Pautienį linkdami jam nenuilstamos kūrybos ateityje. Baigiamąjį žodį tarė pats Pautienius.

Dail. Pautienius pasirodė su naujais ir kai kuriais jau kelis kartus matytais darbais, tikrai šį kartą patiekė daugiau figūrinių kompozicijų bei portretų. Iš portretų, sakyčiau bus visais atžvilgiais geriausias "Jaunos lietuvaitės" portretas. Kiti portretai, kaip rašytojo Stasio Tamulaičio ir muziko J. Kreivėno, paprastam stebėtojų neišsprendė. Juose yra įvestos kelios tapybinės sistemos, — griežtai atsiri-bojančios nuo viena kitos. Bet kontūrai tvirtai išspręsti, portretuojamo asmens vidinė būseną gerai paimta. "Poetės" portretas, yra žinomos poetės T. Poza duota atleisti, sugestijuojanti didelį ryžtą, drąsą. Pautienius duoda ką nors naujo, neįprasto, kas suintriguoja žiūrovus. Bet reikia mesti žvilgsnį ir į dail. Pautieniaus peizažą, kurį per eilę metų kultivavo labai sėkmingai. Dailininkas mėgsta "atdara" peizažą. Dar neseniai buvo pradėjęs rodytis su labiau dekoratyviu peizažu, atseit, pavaizduojant mišką rudenį. Bet šioj savo parodoj gražiojo miško neturi. Erdvė ir žemė, — išvagota šniūrais bei kalvomis, taip kaip poimpresionistinė epochoj Cezannas ir Van Gogh žmogiška meile mylėjo žemę ir laukus. Saulėtieji, skaidrūs J. Pautieniaus peizažai, aišku, didžiuliai žiūrovų bus patrauklesni, nes jie pulsuoja erdve. Tokių saulėtų peizažų jis nepašyktėjo šiai parodai. Šviesusis peizažas geriausiai ir tiksliausiai jį charakterizuoja.

Jury komisijos sprendimas

Jury komisija susidėjo iš dail. A. Rūkštelės, Br. Murino, Z. Kolbos ir galerijos direktoriaus M. Šileikio. A. Skupas-Copoer

neatvyko. Komisija Čiurlionio Galerijai vienbalsiai atrinko du dail. Pautieniaus gana būdingus kūrinius: "Žiemą Lietuvoje" (kat. Nr. 21) ir "Vasarą" (kat. Nr. 33), kurie ne tik charakterizuoja autorių, bet ir meniškai kokybe svarūs.

Paroda tęsis dar vieną savaitę, po to eis į Detroitą, o iš ten bus perkelta į Montrealį, Kanadą.

Parodos valandos: kasdien nuo 6 v. p.p. iki 9 vakaro. Šeštadienį ir sekmadienį — nuo 12 ryto iki 10 vakaro. —J. A-nas.

IŠ L. A. MENININKŲ KLUBO POSĖDŽIO

Vasario mėn. 10 d. naujose klubo patalpose įvyko L. A. M. Klubo valdybos posėdis. Dėl nepaprastai didelio šalčio ar kitų priežasčių ne visi valdybos nariai atvyko. Posėdy dalyvavo klubo pirmininkas Z. Kolba, P. Gaučys, A. Nakas, B. Račkauskas, p. Macevičius ir M. Šileikis.

Buvo svarstomi aktualūs klubo veiklos reikalai. Nutarta rengti spalvingą vakarą ir tautinių kostiumų konkursą bei vakarinę Jaunimo Centre, didžiojoje salėje. Už gražiausius bei autiškus moterų tautinius drabužius bus skiriamos premijos. Jury komisiją premijoms skirti sudarys dailininkai. Be to, bus kitokių meninių dalykų. Parengimo data bus paskelbta vėliau.

Čiurlionio Galerija

Č. Galerija, kurioje dabar yra dail. J. Pautieniaus paroda, jau baigiama įrengti. Yra pastatyta siena, kuri atskirs parodų salę. Dar bus pastatyti 6 skydai parodų salėje, kurie pagražins pačią galeriją ir praplės vietą. Skydus bus galima vartoti keliems tikslams: grafikos darbams ir kitokiems kūriniams. Juos galima statyti pagal savo skonį ir reikalą. Jie bus gražiai padaryti ir patogūs.

Šis remontas ir įvairūs pagerinimai, neskaitant įdėto darbo, kurį atlieka pats klubo pirmininkas Z. Kolba ir pagelbininkai, vien medžiaga kainuoja keletą šimtų dolerių. Be to, klubo naujosios patalpos gražinamos, dažomos ir baldai jau yra užsakyti. Netrukus prie Čiurlionio Galerijos susidarys tikras kultūrinis centras.

LIETUVIŲ BIBLIOGRAFINĖ TARNYBA

"Knygų Lentyna", 203 Madison St., Westville, Ill., skelbiame laisvojo pasaulio lietuvių bibliografijoje ryžtasi atžymėti meno skyriuje visus lietuvių menininkų parodų katalogus, kaip istorinę medžiagą. Lietuviški

Dail. J. PAUTIENIUS — St. Tamulaičio portretas

leidiniai "K. L." registruojami gana kruopščiai. Norima surinkti 1956 — 1957 metų vykusių parodų katalogus ir juos įtraukti į sąrašą.

Lietuviai dailininkai, darydami savo parodų katalogus, gali pasiųsti kopiją "Knygų Lentynai" aukščiau nurodytu adresu. A. Ružancovas bus labai dėkingas.

Čikagietis pas clevelandiečius, clevelandiečiai Chicagoje

—Dail. A. Rūkštelė netrukus išvyks į Clevelandą. Kovo 8 d. ten jam ruošama meno paroda.

Čiurlionio ansamblis šį vakarą duoda koncertą Chicagoje Marijos gimnazijos salėje. Pradžia 8 val. vakare.

10 dienų brangenybių išpardavimas

Deimantiniai žiedai, laikrodėliai, įvairūs auksiniai papuošalai urmo kainomis, nekurias prekes net už pusę kainos. Geriausios kokybės 500 rankinių laikrodėlių 1958 metų stiliaus: Benrus, Bulova, Longines ir kitų.

Laikrodėliai, vertės \$39.50—už	\$19.95
Laikrodėliai, vertės \$59.50—už	\$29.95
Laikrodėliai, vertės \$79.50—už	\$33.95
Laikrodėliai, vertės \$99.50—už	\$59.95
Laikrodėliai, 17 akmenėlių, senesnio stiliaus, už	\$10.00

Deimantiniai žiedai už pusę jų tikros kainos.

SIDABRINIAI DAIKTAI

32 šmotai stainless, nerūd., gražioje skrynute, vertės \$19.50 už	\$8.95
71 šmoto stainless, nerudijantis, vertės \$75.00 už	\$29.50
71 šmoto Silver King, garantuotas 50 metams, medinėje skrynute, vertės \$90.00 už	\$37.50

Saukštai, peiliai, šakutės pavieniai, geros rūšies stainless po 25c. vienas. Atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30. Sekmad. 10—5.

Sekmadieniais Jewelry skyrius uždarytas.

JOS. F. RUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted Street

Tel.: Victory 2-9542

Budriko radio pusvalandis iš stoties WHFC, 1450 kil. KETVIRTADIE- NIO vakare nuo 6 iki 6:30, tik pusė valandos geros muzikos ir dainų.

MOKSLO ŽINIOS

Išrado dirbtinius pirštus paraližuotiems naudotis

Fizikas Dr. Joseph Laws McKibben, žymus atomų mokslininkas, dirbęs Los Alamos, N. M., išrado savotišką prietaisą- raumenį, kuriuo polio ligos paraližuotieji galės ne tik pajudinti rankos pirštus, bet laikyti cigaretę, šukas, šaukštą ar šakutę ir kitaip pasigelbėti. Tas prietaisas yra plastiškas vamzdelis, pritaisytas prie rankos pirštų ir kitu galu įleistas į angliarūkšties dujų (carbon dioxide) cilindrą, ir šios nedegiančios, be kvapo ir chemiškai nekenksmingos dujos, spausdamos, veikia dirbtinius prie rankos pritaisytus "pirštus", kurie tuo būdu išsiskiečia ar susispaudžia, ir veikia rankos pirštus pagal reikalą. Vieno tokio cilindro, 14 colių ilgio ir 2 colių platumo, užtenka ligi trijų mėnesių.

Dr. McKibben išrado tą prietaisą, norėdamas pagelbėti savo paties 14 metų dukrelei, kuri visiškai polio paraližuota gulė geležiniuose plaučiuose Racho Los Amigos polio centre, Los Angeles.

"Tai yra geriausias dalykas, kokį mes iki šiol turėjome!" apsidžiaugė žymus vaikų paraližiavimo fondacijos narys Dr. Kenneth S. Landauer. Išradimas yra tikra įžanga. Jį bus galima pavartoti ne vien polio ligoniams. Mes galėsime dabar pagelbėti mažiausiai ketvirčiui milijono žmonių naudotis savo pirštais ir, gal būt, rankomis". Išbandant naują išradimą, paraližuotieji galėjo rankų pirštais paspausti ligi 6 svarų įtampos. Prietaisą pats ligonis gali operuoti, vartodamas kad ir kurį dar sveiką likusį raumenį, o jei visiškai paraližuotas, galės net liežuviu operuoti. Daromi tolimesni bandymai, išradimą pagerinti, kad juo būtų galima judinti rankas, o gal ir kojas.

A. TVERAS

Laikrodžiai ir Brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

Visuomet mokėjome aukštus dividendus

DABAR JUOS DAR
PADIDINOME

1/2%

TAUPYTOJAMS TEIKIAME ĮVAIRIUS PATARNAVIMUS VELTUI.
Kešiuojame čekius. Perkam ir parduodam valstybės bonus
VISOS SANTAUSPO APDRAUSTOS IKI \$10,000.00

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
2555 West 47th Street LAFayette 3-1082

B. R. PIETKIEWICZ prez E. R. PIETKIEWICZ, sekr. ir adv
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vak.; antrad. ir penktad. nuo 9 iki 5; trečiad. uždaryta, o šeštad. nuo 9 iki vidudienio

Tėvai ir psichologai kalti dėl "delinkventų"

Ar mes auginame naują nedrausmingą maištininkų kartą? Jei taip, tai psichologų profesija yra kalta, prisipažįsta psichiatras austras Dr. Edwin Krausz, praktikuojas Chicagoje nuo 1934 metų.

"Vaikus pagadino psichologijos principas, kad drausmė veda į frustraciją. (Frustracija — betikslingumas, nusivylimas, gyvenimo prasmės nematymas.) Jei mes neturėtume frustracijos, turėtume ją patys išrasti. Vaikas geriau negimęs, kaip neišauklėtas!" Dr. Krausz sako, kad juo mažiau vaikas draudžiamas, juo greičiau jis palinksta į delinkvenciją. (Delinkvencija — nepilnamečių nusikalstamumas)

"Vaikai ateina į šį pasaulį, kaip maži laukiniai. Impulsai, kuriais jie gyvena, yra savanaudiški aistros impulsai. Jei jų niekas nepamokys, ko kiti žmonės iš jų reikalauja, jie gali sukelti chaosą".

Dr. Krausz sako, kad dabartinė gentkarė, kur kiekvienas tėvas ir motina manosi esą "psichologai" ir savo vaikus bando auklėti psichiatrijos priimtais metodais, įpratina savo vaikus manyti: "Aš esu pirmoje eilėje; aš turiu gyventi pilną gyvenimą; mano interesai svarbiau už visa kita". Tokioj filosofijoje išaugę vaikai neįstengia besuprasti kitų žmonių reikalų. "Šiandien tėvai nehemoka savo vaikams nieko atsakyti. Jie papirkinėja savo vaikus, prašydami atlikti kokį darbą, kokį senesnių gentkarčių vaikai atlikdavo; jausdami ir žinodami, kad tai daro bendram šeimos labui".

"Toks 'gero gyvenimo', lengvo gyvenimo garbinimas, užaugina visą gentraktę neurotikų, kurie nehemoka patys sau nieko atsakyti, todėl grupuojasi į gaujas, kad lengviau galėtų gauti tai, ko nori".

"Jei aš turėčiau laiko, aš pradėčiau kampaniją prieš tą 'gerą gyvenimą', lengvą gyvenimą. Gauti, ko nori, be savo pastangų, tik gadina mūsų jaunuojuose", sako Dr. Krausz.

Keista, bet faktas

Vaistai nuo džiovos

"Paimk vilko kepenis, išvirk skystame vyne, ir žolėmis penėtos kiaulės lašinių ir asilyčios mėsos. Valgyk su kraujo juka". Tai buvo senovės Romos piliečių vaistai nuo džiovos.

Indijoj gydymas vyko greičiau ir paprasčiau: ligonį, sergantį džiova, reikėjo ištraukti tris kartus per medžio drėvę (skylę).

Polinezijoje džiova buvo laikoma demono Mumu apsidėmu. Raganius mosavo aštria ietimi viršum ir aplink ligonio galvą, giedodamas: "O, Mumu, aš tave nudursiu!" Ir jei ranka nėpaslydo ir raganius ligonio neperdūrė, tai velnias ir liga išsigandę pabėgdavo.

Viduramžiais buvo tikima, kad džiovą atneša raganos. Vaistas buvo: gerti kapinėse ganomų karvių pieną.

Mumijos milteliai per ištisus šimtmečius buvo "geri" vaistai nuo džiovos. Vienas "receptas", rastas Aleksandrijoje, rašo: "Paimk raudonplaukę moterį, maitink ją vaisiais iki 30 metų amžiaus, prigirdyk ją medaus ir aromatų pripildytoje vazoje, uždaryk, atidaryk po 120 metų".

Arabai turėjo keletą egzotiškų gydymo būdų. Vienas vaistas buvo gaminamas iš rožių cukraus, kitas buvo kombinacija iš ažuolų, pomėgranatų, mimozų ir akacijų. Tipingesnis buvo graikų receptas: Paimk vultūros (lavonus lesančio paukščio) plaučius, iškepk juos ant vijoklio pagalių, ir sumaišyk su lelijų žiedais vyne.

Medžiuose gyvenančios varlės buvo "labai geri vaistai" kai kuriose šalyse. Reikėjo tik tokią varlę pasigauti ir spaudyti jai į burną, tuo perduodant varlei savo ligą.

Paprastesni vaistai buvo — valgyti kiaulės plaučius su varnos mėsa. Privalges ligonis turėjo bėgti ištisą valandą. Jei bėgdamas nesusirgo, reiškė, kad sveikas. Chroniškam kosuliui gerai veikė virtas krokodilas.

Viduramžiais geras vaistas buvo karalių "rankų uždėjimas". Karalius Karolis II nuo 1662 ligi 1682 m. spėjo uždėti rankas 92,000 ligonių.

Dar 18 amžiuje metodistų įsteigėjas John Wesley patarė džiovą gydyti imant šaltą vonią ir kvėpuojant į drėgnoje žemėje iškastą duobę.

Šiandien džiova gydoma kombinuojant vaistus su gydymu sanatorijose, poilsiu, gera dieta ir lengva rekreacija.

F & M RADIO & TELEVISION SERVICE

Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CALUMET 5-9833

Anglų Kalbos Pamokos

K. GINEITIS

6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
Telefonas: HEMlock 4-8037
(3-cias augštas, durys po kairei, arti 68-cios gatvės ir California Ave.)
Duoda prieš karą baigęs
Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios

VERTIMAI - PILIETYBĖ - LAIŠKAI

PETRO ŠIRVOKO NUOTYKIAI

Vienas aukštą mokslą lankęs žmogus, Bostono sieloganis, atsiuntė Petriui Širvokui laišką, patardamas jam susipažinti su Betinos Baxter stebuklais. Šis štukorius, matyt, nežino, kad Petras Širvokas savo knygoje yra aprašęs daugiau stebuklų ir su juo nutikusiu įvairiausių nuotykių, negu bet kurios panos knygoje galėtų būti suminėta. Švaisto knyga apie Petro Širvoko stebuklus ir nuotykius bus pasiųsta, kai du doleriai ateis tokiu adresu: NAUJENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois.

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR
MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

BŪKITE TIKRI,

kad jūsų dovanojami siuntiniai Lietuva, Latvija, Ukraina ar Sovietų Sąjungos dalis

**YRA 100%
APDRAUSTI**

Siųsdami savo paketus, būkite tikri, kad jus siunčiate juos per autorizuotą firmą ir reikalaukite apdraudros įrodymų.

Jūsų pačių interese turėti reikalus su patikima bendrove, kuri yra biznyje daugiau kaip 25 metų. Mes didžiuojamės savo mandagiu, asmeniniu, atidžiu ir greitu patarnavimu.

Gautus paštu siuntinius mes pakvituojame ir pasiunčiame sąskaitas per 24 valandas.

Atsilankykite į bet kurį mūsų skyrių ir pareikalaukite Wedžo parodyti jums patildytą kopiją apdraudros poliso nuorą nuo DUKI IKI DUKI.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street,
Philadelphia 6, Pa.
Walnut 5-3455

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
Telephone: LYceum 5-0900

Room 10, Ellis Building
409 W. Broadway
BOSTON 27, MASS.
Telephone: ANDrew 8-8764

39 Raymond Plaza, West
NEWARK 3, NEW JERSEY
Telephone: MITchell 2-5334

4102 Archer Avenue
CHICAGO 32, ILLINOIS
Telef.: FREemont 6-6399

6446 Michigan Avenue
DETROIT 10, MICHIGAN
Telephone: TASHmore 5-7560

1313 Addison Road
Cor. Superior Ave. & 71st St.
CLEVELAND 3, OHIO
Telephone: UTah 1-0807

683 Hudson Avenue
ROCHESTER, N. Y.
Telephone: BAKER 5-5223

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

11 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, FEBRUARY 22, 1958

MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
Neuji dideli trinkel - Naujaisi kraustymo irankiai
Ilgu metu patyrimas - Pigus ir sažiningas palarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 63th Chicago 36, Ill. Tel. WILbrook 5-9209

Galvosūkis Nr. 2

Vienos firmos tarnautojas, parašęs dešimt laiškų skirtingiems asmenims ir tiek pat adresų ant vokų, sudėjo laiškus ir vokus į dvi krūveles ir, jau toliau nežiūrėdamas, dėjo laiškus į vokus. Bet dėl jo neapsižiūrėjimo įvyko taip, kad vokas, adresuotas pirmajam asmeniui, atsidūrė pačiame gale, o pirmojo asmens laiškas pateko į antrąjį, antrojo — į trečiąjį ir t.t.; dešimtojo, aišku, į pirmąjį voką. Tuo būdu *nė vienas* laiškas nebuvo įdėtas į jam skirtą voką. Kai viskas paaiškėjo, tai kitas tarnautojas pasiūlė apskaičiuoti, kiek iš viso yra *skirtingų* viena nuo kitos kombinacijų, kad iš *dešimt* laiškų *nė vienas* nepatektų į skirtą jam voką.

PASTABA: Skirtingais sprendimais laikomi tokie, kurie skiriasi bent viena pora.

Teisingai išsprendusiu bus laikomas tas, kas nurodys visų galimų kombinacijų tikslų skaičių (nereikalaujama nurodyti, kuriuo būdu buvo rastas tas skaičius).

Sprendimus raštu prašome siųsti adresu: Naujienos, 1739 S. Halsted St., pažymint ant voko: Galvosūkis Nr. 2. Laimėtojai Naujienos skiria premiją — visą pluoštą vertingų knygų: 1) Prof. Vaclovo Biržiškos "Senujų lietuviškų knygų istorijos" abi dalis; 2) J. Švaisto "Širvokas"; 3) V. Krėvė-Mickevičius ir 4) Metraštis.

Jei būtų gauta keletas teisingų sprendimų vienos savaitės laikotarpyje, tai laimėtojas bus išskirtas burtų keliu. *Nė vienas* Naujienų tarnautojas neturi teisės dalyvauti konkurse.

GALVOSŪKIO Nr. 1

SPRENDIMAS

Naujienų redakcija gavo gana daug pirmojo galvosūkio sprendimų, bet tik keturis teisingus. Visi kiti sprendėjai arba klaidingai suprato sąlygas, arba net "sukūrė" naujas. Pvz. vienas iš tokių sprendėjų rašo: "Dėsiu po vieną sviedinį į svarstyklų lėkštes; jei bus pusiausvyra, tai pridėsiu dar po vieną ir t.t., kol viena lėkštė pakils, o kita nusvirs; tai bus *pirmasis* (!) svėrimas". Tuo tarpu galvosūkio Nr. 1 sąlygoje aiškiai buvo pasakyta, kad ne tik sviedinių pridėjimas ar nuėmimas, bet net sukeitimas jau sudaro naują svėrimą. Kitas vėl rašo: "Ieškomasis sviedinys sveria tiek, kiek du vienodi". Iš kur šis sprendėjas tai ištraukė — žino tik jis pats. Daugelis sprendėjų praleido kurį nors atvejį ir t.t.

Teisingus sprendimus įteikė Andrius Mironas (jo sprendimas dedamas žemiau), mūsų šachmatų meistersis Povilas Tautvaišas, Vytas Šuopys ir Alex Zakas. Jie laimėjo Naujienų prenumeratas. Laimėtojų sprendimai iš esmės yra identiški.

Kadangi redakcija gavo sprendimų žymiai anksčiau, negu buvo maniusi, tai nutarė Galvosūkio Nr. 1 konkursą laikyti baigtu ir skelbti naują. Šis pastarasis įdėtas aukščiau.

SPRENDIMAS:

I SVĖRIMAS: Sudedam ant svarstyklų į kiekvieną lėkštę po 4 ir ant stalo paliekam atskirai likusius 4. Dėl tvarkos ir aiškumo sviedinius sunumeruojame. Jie atrodytų taip:

Kairė lėkštė	Deš. lėkš.	Stalas
1 2	5 6	9 10
3 4	7 8	11 12

Aišku, sveriant yra 3 atvejai:

a) svarstyklės atsistoja lygiai, b) nukrypsta į dešinę ir c) nukrypsta į kairę. Todėl imkime tuos atvejus nagrinėti iš eilės. Prileiskime, kad svarstyklės stovės *lygiai*. Vadinas, esantieji ant svarstyklų sviediniai (1 iki 8) visi yra lygaus svorio. Tada

II SVĖRIMAS:

Kairė lėkštė	Deš. lėkš.	Stalas
9	10	11 12

a) Jeigu svarstyklės atsistos lygiai, vadinas lėkštesė esą sviediniai yra lygaus svorio, atseit, ant stalo gulintieji gali būti nelygaus svorio. Tada

III SVĖRIMAS:

Kairė lėkštė	Deš. lėkš.	Stalas
11	7	12

Jei vėl svėrimas lygus, vadinas, likęs ant stalo sviedinys bus *kitokio* svorio. (Čia negalima nustatyti, ar jis yra sunkesnis ar lengvesnis, bet juk ir galvosūkio sąlygose nepasakyta, kad būtinai reikia surasti ar svied. yra sunkesnis ar lengvesnis.)

b) Jei nusvers 7 sviedinys (kuris yra vienodo su kitais svorio), aišku, kad 11 svied. bus *lengvesnis* kaip kiti. O jei nusvers 11 svied., vadinas jis ir bus *sunkesnis* už kitus.

c) Jeigu gi *II svėrime* svarstyklės nusvers į kurią nors pusę, pvz. į dešinę, tai dar nebus aišku, ar 10 yra sunkesnis, ar 9 lengvesnis. Tada *III svėrimu*, panašiai kaip ir a) atveju, surasime ieškomąjį.

Dabar grįžkime prie I-jo svėrimo.

Jeigu *dešinioji* lėkštė nusvers, vadinas, dešinėje lėkštėje esantieji sviediniai visi gali būti vienodo svorio, ir tik vienas iš jų sunkesnis. Taip pat kairėje lėkštėje visi esantieji sviediniai bus lygaus svorio, išskyrus kurį nors vieną, kuris būtų tik *lengvesnis*, nes juk dešinioji (o ne kairioji lėkštė) šiuo atveju bus nusvirusi. Išeidami iš tokio galvojimo, sugrupuojame tuos 8 sviedinius IIjam svėrimui šitaip:

II SVĖRIMAS:

Kairė lėkštė	Deš. lėkš.	Stalas
5 7 1	6 8 2	3 4

Kitaip sakant, sudedame buvusius dešinėje lėkštėje (atseit galimus sunkesnius) po du į

12 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, FEBRUARY 22, 1958

kiekvieną lėkštę ir menamus lengvesnius (1 ir 2) taip pat į atskiras lėkštes. Ant stalo iškeliamo svied. 3 ir 4, kurie priklauso taip pat prie menamųjų lengvesniųjų, nes jie buvo kairėje lėkštėje, atseit, jei jie nenusvėrė, vadinas jie gali būti tik lygaus svorio arba vienas jų tik lengvesnis.

a) Jeigu *II svėrime* lėkštės atsistos *lygiai*, vadinas, visi čia sveriamieji sviediniai yra lygaus svorio, o iškeltųjų ant stalo tarpe (3 ir 4) gali būti skirtingo svorio sviedinys. Todėl

III SVĖRIMU pasversime vieną iš ant stalo padėtų dviejų sviedinių su kuriuo nors lygaus svorio sviediniu, pvz. sviedinį 3 su 7 (kuris, aišku, yra vienodo svorio su kitais). Čia jau žinomu būdu surasime ieškomąjį sviedinį.

b) Jeigu *II svėrime* lėkštė pakryps į *dešinę*, vadinas ant stalo atidėtieji 3 ir 4 svied. yra lygaus svorio. Kadangi dešinėje lėkštėje matome du svied., dėl kurių yra nustatyta, kad jie gali būti tik sunkesni arba lygaus svorio (svied. 6 ir 8), tai ir svied. 2 taip pat jau negali būti lengvesnis, o tik lygaus kitiems svorio. Kitoje (kairėje) lėkštėje svied. 5 ir 7 taip pat negali būti sunkesni (kitai jį būtų nusvėrė kairėn), vadinas, jie yra vienodo svorio, o tuo pačiu svied. 1 gali būti tik *lengvesnis* už kitus.

Tokiu būdu surandame, kad lygaus svorio sviediniai yra—

2, 5 ir 7; o nežinomi lieka trys sviediniai: 1, 6 ir 8, bet su aiškia tendencija, kad 6 ir 8 gali būti sunkesni, o svied. 1 tik *lengvesnis*, arba visi trys lygaus svorio. Iš to išeidami, pasveriamo:

III svėrimu: 6 su 8. Jeigu jie svers lygiai, vadinas, svied. 1 yra lengvesnis; jei kuris nors jų nusvers, tai tas ir bus sunkesnis.

c) Panašiai elgsimės, jei *II svėrime kairioji* lėkštė nusvers. Tada nežinomieji bus 5 ir 7 sviediniai (galimi sunkesni) ir sviedinys 2 (galimas lengvesnis). Tada *III svėrimu* sversime 5 su 7 ir analogiškai paaiškės ieškomasis sviedinys.

Žinoma, panašiai galvosim, jei I-jame svėrime nusvers kairioji lėkštė.

Juozas Jurevičius, "Dirvoj" rašydamas apie Nepriklausomą Lietuvą, atpasakoja kai kurias pradžios mokykloms skirtos istorijos vadovėlio vietas. Po to nesvyruodamas sako, kad nepriklausomybės laikotarpis, ypač paskutinis dešimtmetis, lietuvių literatūrai, spaudai, švietimui buvo aukso amžius.

Nesvyruojant dar galima pridėti, kad jei ne visokių tautvadistinių karjeristų tormozas, tai tas laikotarpis būtų deimantais sublizgėjęs.

Skait N-nas

SKOLINK IS STANDARD UŽ ŽEMESNĮ NUOŠIMTĮ

TAUPLYK PAS
STANDARD—
Stipriausioji Chicagos Bendrovė

Turtas \$60,000,000.00

Atsargos Fondas 5,700,000.00

Chartered and Supervised by the
U. S. Government

JUSTIN MACKIEWICH, Prez.

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštadienį, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiadieniais visai neatidaroma.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141